

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

KONKURENČNOST IN GOSPODARSKA RAST SINGAPURJA

Ljubljana, marec 2011

MATEJA ZALOKAR

IZJAVA

Študentka Mateja Zalokar izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom doc. dr. Tjaše Redek, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 11. 03. 2011

Podpis:

KAZALO

UVOD	1
1 POMEN KONKURENČNOSTI ZA GOSPODARSKO RAST	2
1.1 OPREDELITEV KONKURENČNOSTI.....	2
1.2 PORTERJEV MODEL ENOJNEGA DIAMANTA	4
1.3 DVOJNI DIAMANTNI MODEL IN MODEL RAZŠIRJENEGA DVOJNEGA DIAMANTA.....	6
2 MERJENJE KONKURENČNOSTI PO WEF IN IMD METODOLOGIJI	8
2.1 METODOLOGIJA WEF	8
2.2 METODOLOGIJA IMD	11
3 PREDSTAVITEV SINGAPURJA.....	12
3.1 ZGODOVINSKI RAZVOJ SINGAPURJA	13
3.2 GOSPODARSTVO SINGAPURJA	15
3.3 KONKURENČNOST SINGAPURJA.....	21
3.3.1 <i>Predstavitev konkurenčnosti po WEF metodologiji</i>	22
3.3.2 <i>Predstavitev konkurenčnosti po IMD metodologiji</i>	25
3.4 PRIMERJAVA RAZVRŠČANJ PO WEF IN IMD METODOLOGIJI	26
3.5 VIZIJA IN PRIHODNOST SINGAPURSKEGA GOSPODARSTVA	27
SKLEP	28
LITERATURA IN VIRI	30

KAZALO SLIK

Slika 1: Shema – Porterjev diamant	6
Slika 2: Model splošnega dvojnega diamanta	7
Slika 3: Prikaz treh faz razvoja gospodarstva in njihovi dejavniki	11
Slika 4: Grafični prikaz realne gospodarske rasti Singapurja med leti 1961 in 2010	15
Slika 5: Rast BDP per capita Singapurja v primerjavi z ostalimi državami	15
Slika 6: Grafični prikaz posameznih sektorjev kot delež gospodarske rasti	19
Slika 7: Razvojne faze Singapurja	23
Slika 8: Grafični prikaz kritičnih faktorjev za poslovanje v Singapurju v letu 2010	24

KAZALO TABEL

Tabela 1: Delitev državnega okolja na štiri glavne faktorje po IMD metodologiji	12
Tabela 2: Prikaz ekonomskih kazalcev med leti 1980 in 2009 (v US\$)	16
Tabela 3: Prikaz gospodarstva med leti 2007 in 2010.	17
Tabela 4: Pregled ekonomskih kazalcev za leto 2010* (v US\$).....	17
Tabela 5: Pregled gospodarstva po panogah in njihovih deležih BDP v letu 2010	18
Tabela 6: Pregled uvrstitev po posameznih stebrih.....	23
Tabela 7: Uvrstitev Singapurja po WEF metodologiji.....	24
Tabela 8: Pregled uvrstitev Singapurja po glavnih faktorjih IMD metodologije.....	25
Tabela 9: Uvrstitev Singapurja po IMD metodologiji	26
Tabela 10: Uvrstitev Singapurskega gospodarstva po WEF in IMD metodologiji.....	26

UVOD

Konkurenčnost in gospodarska rast sta dve pomembni determinanti celotnega gospodarskega razvoja. Današnji globalizirani svet zahteva vse hitrejši razvoj posameznih držav, zato je analiziranje konkurenčnosti vse bolj pomembno pri načrtovanju ekonomskih politik in razvojnih strategij. Zagotavljanje konkurenčnosti zahteva izboljšanje produktivnosti na podlagi visokih tehnologij, inovacij, izobraženosti delovne sile in povečanja investicij. Singapur je ena izmed visoko razvitih držav, ki svoje gospodarstvo samo še povečuje. Po kazalcih gospodarske uspešnosti se uvršča v vrh svetovne ekonomije. Strategije, ki jih zasleduje, so visoko poudarjeno usposabljanje in izobraževanje delavcev, izboljšave infrastrukture, poudarek na novih tehnologijah in čim višja odprtost trga. Glavni faktorji so tudi tuje investicije oz. privabljanje tujih podjetij. Singapurska vlada si še naprej prizadeva ohranjati uspešno gospodarstvo in slediti cilju, postati vodilni azijski storitveni center.

Namen diplomskega dela je opredelitev pojma konkurenčnosti v povezavi z gospodarsko rastjo, predstavitev merjenja konkurenčnosti po metodologijah Svetovnega ekonomskega foruma (ang. *World Economic Forum*, v nadaljevanju WEF) in Mednarodnega inštituta za razvoj managementa (ang. *International Institute for Management Development*, v nadaljevanju IMD) ter analiza konkurenčnosti gospodarstva Singapurja po WEF in IMD metodologiji. Analizi bo sledila opredelitev ključnih prednosti in slabosti ter vizija gospodarstva Singapurja v prihodnosti.

Diplomsko delo je razdeljeno na tri poglavja. V prvem poglavju se bom osredotočila na opredelitev konkurenčnosti in povezanosti z gospodarsko rastjo, kjer bom podala nekaj najbolj znanih definicij ter se orientirala predvsem na Porterjevo poimenovanje konkurenčnosti. Predstavila bom Porterjev diamantni model, njegove bistvene lastnosti in kritike ter dvojni diamantni model Rugmana in D'Cruza.

V drugem poglavju se bom preusmerila na analizo oziroma merjenje konkurenčnosti, in sicer s poudarkom na teoretični predstavitvi WEF in IMD metodologij.

Tretje poglavje bo namenjeno analizi Singapurja kot eni izmed najbolj razvitih novo industrializiranih azijskih držav, kjer bom sprva opredelila bistvene lastnosti države, temu bo sledil opis zgodovinskega razvoja in za tem današnje stanje singapurskega gospodarstva. Sledila bo analiza konkurenčnosti po WEF in IMD metodologiji, s katerima bom predstavila najnovejše podatke poročil *Global Competitiveness Report* in *World Competitiveness Yearbook*. Kot zaključek tega poglavja bo predstavljena opredelitev vizije in prihodnosti Singapurja, ki jo vidijo predvsem singapurske institucije, kot so Ministrstvo za trgovino in industrijo (v nadaljevanju MTI), Odbor za gospodarski razvoj (v nadaljevanju EDB) in druge.

Na koncu bom v sklepu diplomskega dela povzela bistvene ugotovitve celotne analize.

1 POMEN KONKURENČNOSTI ZA GOSPODARSKO RAST

Gospodarski razvoj je že v preteklosti veljal za eno izmed ključnih vprašanj ekonomskih in splošno javnih razprav. Kljub različnim stopnjam razvoja posameznih držav, naj si bodo to zelo razvite z visokim življenjskim standardom ali pa slabo razvite države z nizkim standardom, si vse želijo enak cilj, in sicer hiter gospodarski razvoj. Razvoj se pogosto analizira z bruto domačim proizvodom na prebivalca (v nadaljevanju BDP per capita). Pomemben del gospodarskega razvoja je gospodarska rast, ki je pogosto definirana kot rast vrednosti dobrin in storitev nekega gospodarstva (Senjur, 2001, str. 125). Ločimo dve veji teorije gospodarske rasti, in sicer: keynesianska veja, ki temelji na povpraševanju in neizrabljenih proizvodnih zmogljivosti, in neoklasična veja, ki temelji na ponudbi in poudarja povečanje proizvodnih zmogljivosti oziroma polno izkoriščenost (Senjur, 1993, str. 292).

1.1 Opredelitev konkurenčnosti

Pomen konkurenčnosti v današnjem globaliziranem gospodarstvu ni več omejen na primerjalne prednosti, ki so odvisne od razpoložljivih proizvodnih virov in so bile ključne za čas nizkega razvoja Ricardovega obdobja. Danes konkurenčne prednosti zavzemajo mnoge kvalitativne dejavnike, na katere je možno vplivati preko različnih razvojnih strategij in ekonomskih politik. Prosti trg liberalnega gospodarstva najprej zagotovi pogoje za konkuriranje in ne same konkurence, ti pa v času globalizacije in tehnološkega napredka postajajo vse bolj zahtevnejši. Ključno vlogo pri tem igra vlada s stimulacijo ugodnejšega poslovnega okolja in posledično s tem tudi konkurenčnosti.

Razprave o izboljšanju konkurenčnosti in izboljšanju življenjskega standarda potekajo že vrsto let. V osnovi je pomembna delitev na **mikro** in **makroekonomsko** konkurenčnost. V današnjem svetu morajo imeti podjetja za obstoj na trgu ustrezno konkurenčnost. Enako velja za države. Prva definicija je na ravni podjetja in je v teoriji dokaj jasna. Pomeni sposobnost konkuriranja, rasti in obstoja podjetij na trgu (Martin, 2003, str. 2-1). Bistven je torej tehnološki napredek oziroma inovativni produkti, ki lahko konkurirajo na trgu. Pomembni faktorji so factorska produktivnost, strošek dela, inovativnost ter vlaganje v raziskave in razvoj (v nadaljevanju RR). Definicija konkurenčnosti na makroekonomski ravni podaja dve vrsti konkurenčnosti, tehnološko in kratkoročno cenovno. **Tehnološka konkurenčnost** zavzema sposobnost uspešnega konkuriranja na trgih z novimi dobrinami in storitvami. Ta tip konkurenčnosti je zato dobro povezan z inovativnostjo posamezne države (UNECE, 2004, str. 56).

Različni pristopi konkurenčnosti so pripeljali do različnih definicij samega pojma. Nekatere metode zagovarjajo stran »input-ov« ali virov konkurenčnosti, druge se osredotočajo na učinkovitost organizacijskega procesa ali pa na samo izvršitev konkurenčnosti. Omejitev na samo en koncept konkurenčnega procesa bi pripeljala do pristranskosti samega pojma (Kovačič, 2005, str. 3).

Eno najbolj odmevnih definicij pojma konkurenčnosti je podal Michael Porter (1990), ki trdi, da je konkurenčnost določena s produktivnostjo, s katero posamezen narod izkorišča lastne človeške, kapitalske in naravne vire. Produktivnost določa življenjski standard (plače, kapitalske dobičke, dobičke naravnih virov), ki ga država lahko ohranja. Po njegovem mnenju je tako konkurenčnost najbolj primerno analizirati na podlagi nacionalne produktivnosti (Porter, 1990, str. 6–9).

Ena izmed mnogih definicij pravi, da je konkurenčnost, glede na zgoraj opisano, stanje gospodarstva, ki pri prostih in ustreznih tržnih pogojih proizvaja dobrine in storitve, ki zadostujejo mednarodnim trgov, istočasno pa dolgoročno ohranja in povečuje realni dohodek svojih prebivalcev (OECD, 1996). Po drugi strani pa je drugačno opredeljevanje podano v Evropskem poročilu konkurenčnosti (ang. *European Competitiveness Report*), kjer je Evropska komisija opredelila konkurenčnost kot razumevanje trajne rasti življenjskega standarda posameznega naroda oziroma regije v okviru nizke stopnje neprostovoljne brezposelnosti (European Commission, 2007, str. 15). Nadalje ima tudi Svetovni gospodarski forum drugačno definicijo, in sicer pravi, da je konkurenčnost kot skupek institucij, politik in faktorjev, ki opredeljujejo raven produktivnosti posamezne države (WEF, 2007, str. 3–4).

Med mnogimi različnimi interpretacijami je najbolj pogosta **definicija konkurenčnosti**: »Konkurenčnost je stanje gospodarstva, ki proizvaja mednarodno konkurenčne dobrine in storitve, hkrati pa ohranja in povečuje realni dohodek prebivalstva.« (OECD, 1998, str. 7). Ključno vsem definicijam je torej povečevanje realnega dohodka in blaginje, za kar pa je pomembno vzdrževanje uspešne gospodarske rasti.

Konkurenčnost in gospodarski razvoj sta direktno povezana. Večja bo konkurenčnost, večja bo gospodarska rast oziroma gospodarski razvoj. Konkurenčnost se začne pri uspehu posameznih podjetij, ki so odvisna od poslovnega okolja, v katerem delujejo. To še posebno velja za podjetja istega grozda. Zlom oziroma slabo delovanje enega grozda vpliva na poslovanje celotnega gospodarstva. Na učinkovitost poslovnega okolja v veliki meri vpliva vlada s svojimi strategijami, institucijami in zakonodajo. Konkurenčni trgi omogočajo učinkovito uporabo nacionalnih virov v produkciji dobrin in storitev in so temeljni za gospodarsko rast. Produktivnost in učinkovitost sta rezultat ustrezne konkurenčnosti. Konkurenčnost spodbudi podjetja k povečanju učinkovitosti s prevzemom boljših tehnologij in inovativnosti. Prav ta vir izboljšanja produktivnosti pa vodi v večjo gospodarsko rast.

Ključni dejavniki, ki se pojavljajo v razmerju konkurenčnosti in gospodarske rasti, so poslovno okolje, vloga vlade, mednarodna menjava in tehnološki napredek oziroma inovacije. Razvoj posamezne države je odvisen od njene konkurenčnosti. V primeru, da so delovna sila, management, infrastruktura, vlada ali poslovno okolje konkurenčni, potem lahko pričakujemo hitrejši razvoj v primerjavi z drugimi državami. Priporočljivo je, da je gospodarska rast čimbolj vzdržna. Pomemben faktor pri tem je vzdrževanje konkurenčnega poslovnega okolja (Kovačič, 2005, str. 2). Prav tako so pomembne inovacije, ki so ključni faktor pri razlagi razlik posameznih gospodarskih rasti, ter izvozni faktor, še posebno za majhna gospodarstva,

kot je Singapur. Višji bo odstotek izvoza, večja bo gospodarska rast države. Čim manjše in čim bolj odprto je gospodarstvo, tem bolj bo gospodarska rast odvisna od zunanjih dejavnikov. Majhne države morajo zaradi lastnega majhnega trga odpreti svoje gospodarstvo ostalim državam, če hočejo uspešno delovati, saj v zahtevah današnjega globaliziranega sveta ne morejo zadostiti vsem lastnim potrebam samo z domačim trgom. Glavni dejavnik za večjo gospodarsko rast, zlasti majhne države, je torej prodor na svetovne trge (Jaklič, 2002, str. 42–43).

Glavni faktorji, ki pripomorejo h konkurenčnosti in s tem izboljšajo življenjski standard, se bodo razlikovali med gospodarstvi različnih stopenj razvoja. Za nizko razvite države bo glavni izziv pridobiti temeljne faktorje za trg, to so zemlja, delo in kapital, da bo ta deloval pravilno. Za razvitejše države bo temeljni izziv narediti povezavo z mednarodnimi produkcijskimi sistemi, da privabijo čim več tujih investicij (v nadaljevanju FDI). Visoko razvitim državam pa je glavni cilj inovacija in komercializacija novih tehnologij. Glavni dejavniki, ki zavirajo gospodarsko rast, bodo tako odvisni od razvitosti države (Porter, Sachs & McArthur, 2000, str. 17). Prav vse te indikatorje zavzema Global Competitiveness Report (v nadaljevanju GCR) Svetovnega gospodarskega foruma, kot bom to opisala v nadaljevanju.

1.2 Porterjev model enojnega diamanta

Michael Porter (1998, str. 85–94) zagovarja, da obstoječe ekonomske teorije neprimerno razlagajo razlike v nacionalni konkurenčnosti. Trdi, da država postane konkurenčna, če vsebuje konkurenčna podjetja znotraj nje same. Za konkurenčnost podjetij pa je pomembno ugodno poslovno okolje. Primerno okolje sestoji iz mnogih dejavnikov, kot so infrastruktura, zgodovinski razvoj države, kultura, demografija, institucije in podobno. Po njegovem mnenju igra država oziroma vlada pri tem izredno pomembno vlogo. Stališče, ki ga pri tem poudarja, je, da produkcijski faktorji niso dani, temveč se lahko izoblikujejo. Ključna za nacionalno konkurenčnost so torej konkurenčna podjetja in ohranjanje konkurenčnega okolja. Na podlagi tega je Porter za proučevanje konkurenčnosti predlagal diamantno oblikovan ekonomski model, ki vključuje štiri determinante, in sicer faktorske pogoje, pogoje povpraševanja, sorodne in podporne industrije ter strategije podjetij, strukturo in tržno konkurenco (Porter, 1998, str. 85–94).

Pri **faktorskih pogojih** Porter razlikuje med osnovnimi in naprednimi faktorji. Osnovni vključujejo naravne vire, podnebje, lokacijo, nekvalificirano in srednje kvalificirano delo in dolžniški kapital. Pod napredne faktorje pa spadajo moderna komunikacijska infrastruktura in visoko izobraženo osebje, kot so inženirji in znanstveniki. Porter trdi, da so napredni faktorji najbolj značilni (pomembni) za konkurenčno prednost (Rugman, Chang Moon & Verbeke, 1998, str. 141).

V zvezi s **pogoji povpraševanja** meni, da je odstotek rasti domačega povpraševanja lahko bolj pomemben za konkurenčne prednosti kot njegova dejanska velikost. Hitra domača rast

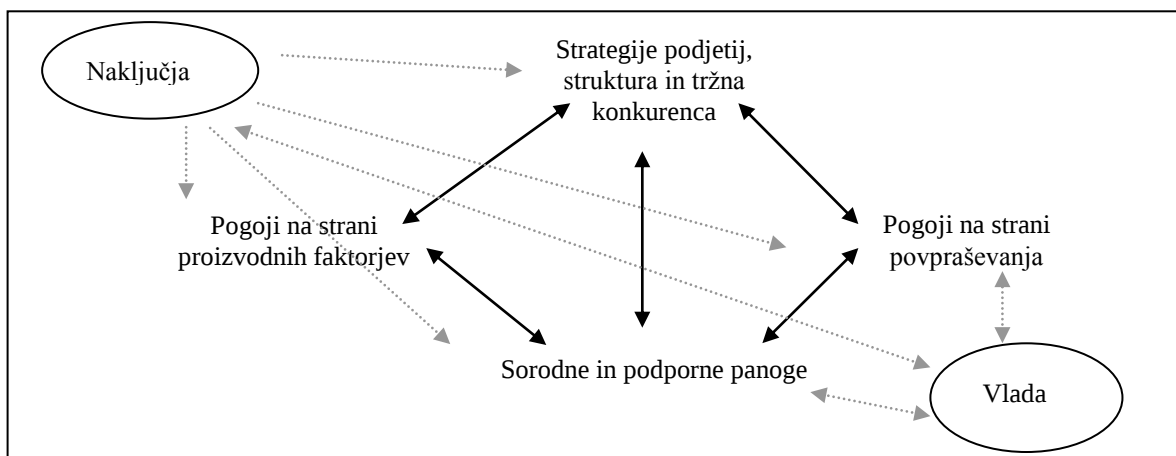
vodi nacionalne firme v hitrejši prevzem novih tehnologij z manj strahu, da bodo te tehnologije postale le neprimerne investicije. S tem bodo zgradili večje, bolj učinkovite naprave s samozavestjo, da bodo le-te koristno uporabljene. Dodatno bodo domače firme pridobile konkurenčne prednosti v primeru, da so domači kupci prefinjeni in zahtevni glede produktov ali storitev. Višja raven izobrazbe potrošnikov dvigne raven zahtevnega povpraševanja. Singapurski domači trgi so relativno majhni, zato globalne ekonomije obsega ne morejo biti v celoti dosežene. Najbolj uspešne firme te države tako raje ciljajo na mednarodne trge kot na domači trg. Trg izvoza, merjen kot odstotek bruto nacionalnega proizvoda, lahko služi kot nadomestek glede pomembnosti mednarodnega povpraševanja (Rugman et al., 1998, str. 142–143).

Kot tretji atribut so podane **sorodne in podporne industrije**, to so tiste industrije, kjer firme koordinirajo ali si delijo dejavnosti v vrednostni verigi, ali pa tiste, ki vključujejo komplementarne produkte firm danega naroda. Te industrije imajo lahko močne vzvratne in napredujoče povezave (ang. *backward and forward linkages*) s podjetji danega sektorja, kar je danes tudi pričakovano, saj niti ni zaželeno ali učinkovito zanašati se samo na lokalne industrije. Infrastruktura mednarodnega poslovanja je zato zelo pomembna (Rugman et al., 1998, str. 143).

Kot zadnji atribut so **strategije podjetij, struktura in tržna konkurenca**, ki odražajo vsebino, v kateri so firme ustvarjene, organizirane in vodene. Nacionalna prednost je lahko rezultat dobrega sodelovanja med vsemi spremenljivkami (Rugman et al., 1998, str. 143–144).

Porterjev diamant poleg teh štirih determinant vsebuje še dve dodatni spremenljivki, **naključja** in **vlado**, ki vplivata na konkurenčnost preko zgoraj omenjenih štirih pogojev. Naključja opredeljujejo nepredvidljive in tvegane dogodke, na katere podjetja nimajo vpliva, kot npr. inovacije, spremembe ključnih tehnologij, zunanjepolitični dogodki in spremembe na tujih trgih. Determinanta vlade zavzema delovanje vlade na vseh ravneh. Protimonopolna politika npr. vpliva na raven domače konkurence. Investicijska in izobraževalna politika spreminjata pogoje na strani produkcijskih faktorjev. Uravnavanje cen ima lahko vpliv na povpraševanje. Vlada pogosto tudi sledi intervencionistični mednarodni menjavi in industrijskim strategijam (Rugman et al., 1998, str. 147). Vloga vlade naj bi se manjšala glede na stopnjo razvitosti. Bolj ko je država razvita, manj naj bi vlada intervenirala (Jaklič, 2002, str. 39).

Slika 1: Shema – Porterjev diamant

Vir: M. Jaklič, *Poslovno okolje podjetja*, 2002, str. 40.

Glavne štiri determinante tvorijo skupaj t. i. »Porterjev diamant«, ki je ključen za ustvarjanje konkurenčnega gospodarstva določene države. Determinante, posamezno in skupno v sistemu, ustvarjajo pogoje, v katerih lahko podjetja med seboj konkurirajo in nastajajo. Sistem diamanta je medsebojno pospešujoč. Vpliv ene determinante je odvisen od stanja druge. Ugodno stanje domačega povpraševanja še ne bo pomenilo večje konkurenčnosti, če ne bo tudi determinanta domače konkurence ustrezna in bo silila podjetja k primernemu odzivu. Poleg tega lahko prednosti ene determinante pozitivno vplivajo in izboljšujejo ugodno stanje preostalih determinant. Manjša gospodarstva si morajo na podlagi tega iskati dodatne pogoje, ki jih zgoraj omenjene determinante določajo v mednarodnem poslovnem okolju. Prav slednje, mednarodno okolje, pa je pomemben dejavnik manjših gospodarstev (npr. Singapur) za povečanje konkurenčnosti (Jaklič, 2002, str. 38–40).

Glede na odmevnost Porterjevega modela so se istočasno pojavile tudi številne kritike s strani mnogih ekonomistov. V splošnem je glavni problem, ki se pojavi, ta, da Porter preveč zapostavlja mednarodne poslovne aktivnosti, kar pa je v današnjem globaliziranem gospodarstvu pomemben faktor. Drugič: kljub dolgi analizi vloge vlade model samo na splošno podaja navodilo vladam, naj se pri izboljšanju determinant diamanta kar najbolje odrežejo. Tako splošno navodilo nikakor ne pomaga oblikovalcem politik pri razreševanju specifičnih vprašanj, ki jih nalaga današnje gospodarstvo (Hämäläinen, 2003, str. 20).

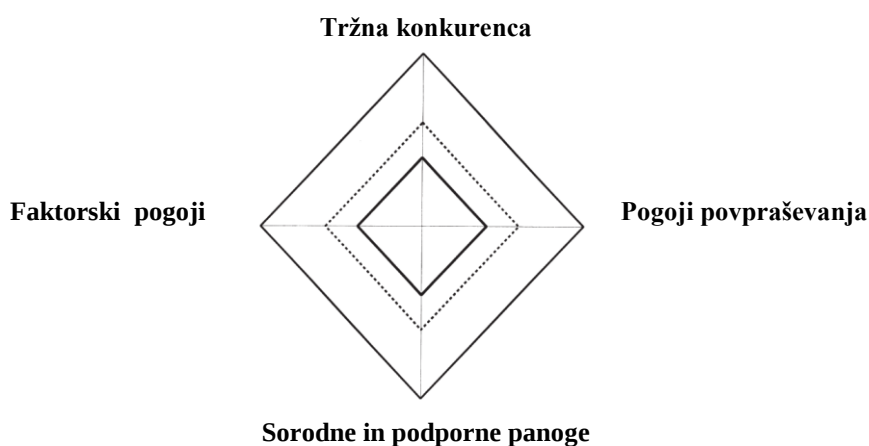
1.3 Dvojni diamantni model in model razširjenega dvojnega diamanta

Zaradi pomanjkljivosti originalnega diamantnega modela sta Rugman in D'Cruz razvila novi model, dvojni diamantni model, ki vsebuje pomembne razširitve Porterjevega modela. Avtorja dvojnega diamantnega modela sta trdila, da je model veliko bolj relevanten tudi za manjša gospodarstva in predlagala, naj vodje gradijo na obeh, domačem in tujem diamantu, če

želijo postati globalno bolj konkurenčni v primeru preživetja, dobičkonosnosti in rasti (Rugman et al., 1998, str. 136).

Rugmanov dvojni model je uporaben v primeru manjših gospodarstev Kanade in Nove Zelandije, vendar pa zopet ne deluje ustrezno v primeru majhnih držav, kot je na primer Singapur. Zato so model dopolnili na razširjeni dvojni model, ki ga je moč uporabiti za analizo vseh majhnih gospodarstev. Glede na današnje pomembno stanje mednarodnih dejavnosti je bila originalnemu diamantnemu modelu formalno dodana še komponenta mednarodnih dejavnosti in tako je nastal razširjen Porterjev diamantni model, ki je primeren za analizo vseh majhnih gospodarstev (Rugman et al., 1998, str. 136).

Slika 2: Model splošnega dvojnega diamanta

Vir: H. Chang Moon, A. M. Rugman, & A. Verbeke, A generalized double diamond approach to the global competitiveness of Korea and Singapore, 1998, str. 138.

Slika 2 kaže splošen razširjen diamant, kjer zunanji okvir prikazuje globalni diamant in notranji domači diamant. Velikost globalnega diamanta je fiksna za določeno predvidljivo obdobje, velikost domačega (notranjega) diamanta pa variira glede na velikost in konkurenčnost posamezne države. Črčkane stranice med globalnim in notranjim diamantom orisujejo mednarodni diamant, ki predstavlja narodno konkurenčnost, določeno preko domačih in mednarodnih parametrov. Razlika med notranjim in mednarodnim diamantom kaže mednarodne ali večnacionalne dejavnosti, slednje vsebujejo zunanje in notranje tuje direktne investicije. Ključna razlika med modeloma so prav determinante večnacionalnih aktivnosti. V razširjenem diamantnem modelu je nacionalna konkurenčnost definirana kot zmožnost podjetij, ki se ukvarjajo z dejavnostmi dodane vrednosti v posamezni panogi na ravni nacionalnega gospodarstva. Konstruiran je z dodajanjem indeksa mednarodne konkurenčnosti indeksu domače konkurenčnosti za vsako posamezno spremenljivko. Pri tem je zelo pomemben vladni faktor, ki vpliva na nacionalne konkurenčne prednosti, s pogostim poseganjem v mednarodno menjavo in industrijske strategije (Rugman et al., 1998, str. 138–146).

Novi, razširjeni Porterjev model vključuje tri pomembne nove elemente. Prvič, jasno vključuje mednarodne aktivnosti. Drugič, novi pristop omogoča enostavno operiranje vzorca konkurenčnosti, nato pa je originalni model zahteval dokaj težje operacije. Tretjič, v razširjenem modelu primerjava velikosti obeh diamantov razkrije pomembne strateške razlike (Rugman et al., 1998, str. 145–148).

2 MERJENJE KONKURENČNOSTI PO WEF IN IMD METODOLOGIJI

Merjenje konkurenčnosti opravljajo različne svetovne institucije, kot so Svetovna banka (ang. *World Bank*, v nadaljevanju WB), Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (ang. *Organization for Economic Cooperation and Development*, v nadaljevanju OECD), Mednarodni denarni sklad (ang. *International Monetary Fund*, v nadaljevanju IMF), Svetovni gospodarski forum (ang. *World Economic Forum*, v nadaljevanju WEF), Mednarodni inštitut za razvoj managementa (ang. *International Institute for Management Development*, v nadaljevanju IMD) in druge. Posamezna poročila se med seboj razlikujejo zaradi različnih metodologij pri merjenju konkurenčnosti (Kovačič, 2005, str. 4). Danes najbolj priznana inštituta za merjenje konkurenčnosti, WEF in IMD, uporabljata predvsem anketno metodologijo, ki jo dopolnita s statističnimi podatki, vendar uporabljata različne načine merjenja. Primerjava IMD in WEF metodologije privede do opaznih razlik. WEF metodologija je orientirana na dolgoročno gospodarsko rast, saj sestavlja veliko število socialnih in okoljskih indikatorjev, ki omogočajo trajnostni pogled na položaj posamezne države. V nasprotju z WEF metodo je IMD metodologija bolj kratkoročno orientirana, saj meri spremembe v konkurenčnosti na kratek rok in sposobnost držav, da privabijo domače in tuje investitorje (Kovačič, 2005, str.12).

2.1 Metodologija WEF

Razvrščanje držav po WEF metodologiji temelji na Indeksu globalne konkurenčnosti, ki ga je za Svetovni gospodarski forum razvil Sala-i-Martin in ga javno predstavil leta 2004. **Indeks globalne konkurenčnosti** (ang. *Global Competitiveness Index*, v nadaljevanju GCI) temelji na makroekonomskih dejavnikih. Razdeljen je na 12 stebrov konkurenčnosti in podaja obširno sliko konkurenčne pokrajine in držav po svetu na vseh fazah razvoja. Stebri konkurenčnosti so: institucije, infrastruktura, makroekonomsko okolje, zdravstvo in osnovna izobrazba, višja izobrazba in usposabljanja, učinkovitost tržnih dobrin, učinkovitost trga dela, razvoj finančnega trga, tehnološka opremljenost, velikost trga, poslovna iznajdljivost in inovativnost (WEF, b.l.). Veliko je determinant, ki vodijo produktivnost in konkurenčnost. Današnji ekonomisti se raziskovanju teh faktorjev posvečajo preko drugih mehanizmov kot pred leti. Njihova točka zanimanja so izobrazba in usposabljanje, tehnološki napredek, makroekonomska stabilnost, uspešnost vlade, učinkovitost trga in drugo. Vsi ti faktorji so zajeti v GCI in vsak meri drug vidik konkurenčnosti (WEF, 2010, str. 4).

Prvi steber (institucije) opredeljuje institucionalno okolje s pravnim in administrativnim okvirom, znotraj katerega lahko posamezniki, podjetja in vlade delujejo vzajemno za povečanje prihodka in bogastva v gospodarstvu. Kvaliteta institucij ima pomemben vpliv na konkurenčnost in gospodarsko rast. Vpliva na investicijske odločitve ter igra ključno vlogo pri razdeljevanju dobrin in bogastva ter pri stroških razvojnih in političnih strategij. Ekonomska literatura se večinoma nanaša na pomembnost javnih institucij, vendar za to ne smemo zanemarjati tudi pomembne vloge privatnih institucij kot faktorjev ustvarjanja bogastva (WEF, 2010, str. 4).

Drugi steber (infrastruktura) poudarja, da je obsežna in učinkovita infrastruktura ključna pri zagotavljanju uspešnega funkcioniranja gospodarstva. Je pomemben faktor pri določanju lokacije ekonomskih dejavnosti. Kvaliteta in obširnost infrastrukture imata velik vpliv na gospodarsko rast ter sta prvi pogoj za povezavo manj razvitih regij z glavnimi ekonomskimi dejavnostmi in storitvami. Faktor infrastrukture zajema tudi električno in telekomunikacijsko omrežje (WEF, 2010, str. 4–5).

Tretji steber (makroekonomsko okolje) poudarja pomembnost stabilnosti makroekonomskega okolja za poslovne dejavnosti in s tem za konkurenčnost. Dokazano je, da sama makroekonomska stabilnost ne zadošča za povečanje produktivnosti in potrjeno, da makroekonomski nered škodi gospodarstvu. Gospodarska rast ne more biti stabilna, če ni stabilnega makroekonomskega okolja (WEF, 2010, str. 5).

Četrti steber (zdravstvo in osnovna izobrazba) zagovarja zdravo delovno silo kot ključno za državno konkurenčnost in produktivnost. Bolni delavci ne morejo izrabiti celotnega svojega potenciala in so zato manj produktivni. Ta steber prav tako upošteva kvantiteto in kvaliteto osnovne izobrazbe določenega naroda, kar šteje za izredno pomembni faktor. Osnovna izobrazba poveča učinkovitost posameznega delavca (WEF, 2010, str. 5).

Peti steber (višja izobrazba in usposabljanje) trdi, da je izobraženost ključna za odmik gospodarstva od osnovnega produkcijskega procesa. Današnja ekonomija zahteva dobro izobraženo osebje, ki se je hitro sposobno prilagoditi spremembam okolja in potrebam produkcijskega procesa (WEF, 2010, str. 5).

Šesti steber (učinkovitost trga dobrin) razlaga, da so države z uspešnim trgom dobrin sposobne proizvesti primeren sklop dobrin in storitev, ki ustreza njihovim pogojem ponudbe in povpraševanja ter zagotoviti, da bodo te dobrine kar se da učinkovito tržne v gospodarstvu. Najboljše možno okolje za izmenjavo dobrin zahteva minimalne vladne ovire v okviru poslovnih aktivnosti. Učinkovitost trga je prav tako odvisna od pogojev povpraševanja. Bolj so kupci zahtevni, lažje se razvijejo konkurenčne prednosti (WEF, 2010, str. 5–7).

Sedmi steber (učinkovitost trga dela) poudarja učinkovitost in fleksibilnost trga dela kot ključ za zagotavljanje primerne alokacije delavcev na delovna mesta, kjer bodo najbolj učinkoviti (WEF, 2010, str. 7).

Osmi steber (razvoj finančnega trga) govori o finančnem sektorju. Učinkovit finančni sektor locira vire prihrankov gospodinjstev in vire iz tujine na najbolj produktiven način. Poslovne investicije so kritičnega pomena za produktivnost. Dober finančni sistem mora zagotoviti možnosti tveganega kapitala, čim boljšo dostopnost kapitala za poslovne investicije, sistem mora biti pošten, vreden zaupanja in transparenten (WEF, 2010, str. 7).

Deveti steber (tehnološka pripravljenost) zagovarja tehnologijo. V današnjem globaliziranem svetu, je tehnologija pomemben element pri uspešnosti in konkuriranju podjetij. Ta steber meri spretnost/sposobnost, s katero določeno gospodarstvo vpelje obstoječo tehnologijo z namenom povečanja produktivnosti. Nove tehnologije morajo biti čimbolj dostopne poslovnemu svetu. Tehnološko pripravljenost moramo ločiti od pojma inovativnosti (WEF, 2010, str. 7–8).

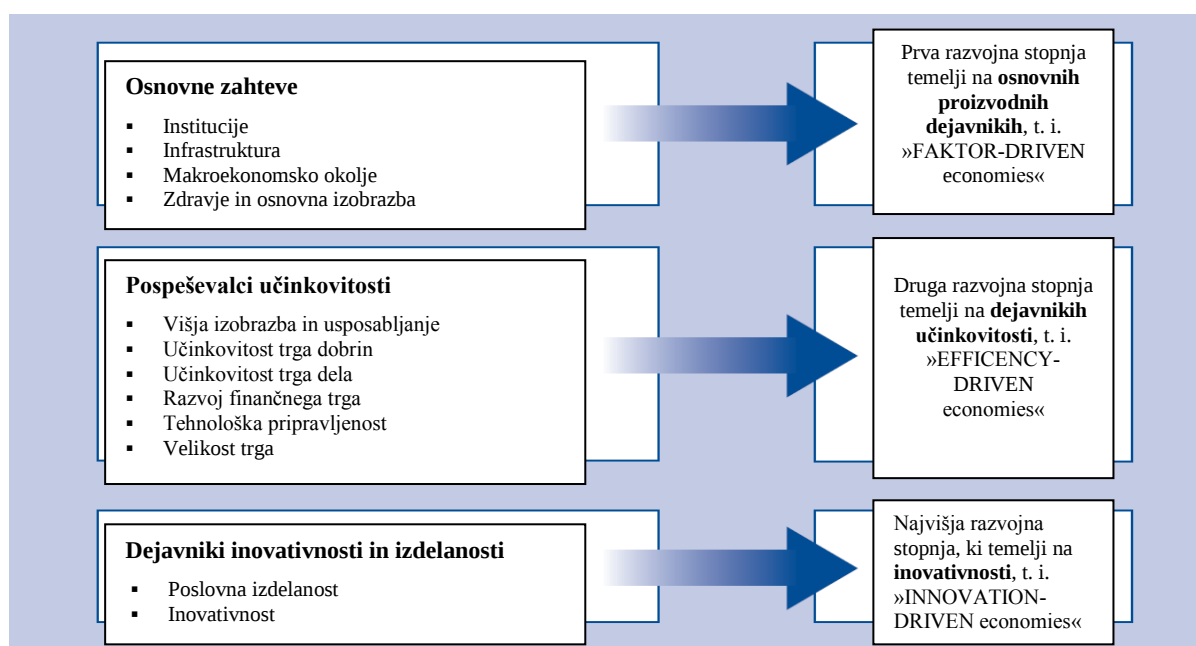
Deseti steber (velikost trga) govori o tem, da je bila tradicionalna velikost trga omejena z mejami posamezne države in da so v dobi globalizacije mednarodni trgi postali nadomestek domačim trgov, zlasti v primeru majhnih držav. Obsežni empirični dokazi kažejo, da je trgovinska odprtost pozitivno povezana z gospodarsko rastjo (WEF, 2010, str. 8).

Enajsti steber (poslovna izdelanost) temelji na poslovni izdelanosti kot ključu do višje produkcijske učinkovitosti dobrin in storitev. Višja produktivnost vodi v višjo konkurenčnost. Zajema kvaliteto celotne poslovne mreže določene države ter kvaliteto operacij in strategij posameznih podjetij. Geografska povezava podjetij omogoča večjo učinkovitost, več inovacij in večjo možnost vstopa drugih podjetij v panogo (WEF, 2010, str. 8).

Dvanajsti steber (inovativnost) poudarja, da je tehnološka inovativnost edini faktor, ki lahko dolgoročno izboljša življenjski standard, kar zlasti drži za države višjega razvoja (WEF, 2010, str. 8).

Kljub temu, da je vseh dvanajst stebrov združenih v enotni indeks, so meritve podane ločeno za vsak steber. S tem se še posebno izpostavi področje, ki ga morajo države izboljšati. Dvanajst stebrov GCI indeksa je razdeljenih v tri različne skupine, ki se delijo na **osnovne zahteve, pospeševalce učinkovitosti in dejavnike inovativnosti in izdelanosti** ter določajo v enakem zaporedju stopnjo razvoja države, od držav v razvoju do najbolj razvitih držav, kjer je inovativnost ključnega pomena za izboljšanje konkurenčnosti. Če želi biti država konkurenčna v svetovnem merilu, mora dosežati uspešne rezultate v vseh dvanajstih stebrih (WEF, 2010, str. 3–9).

Slika 3: Prikaz treh faz razvoja gospodarstva in njihovi dejavniki

Vir: WEF, *The Global Competitiveness Report 2010 – 2011*, 2010, str. 9.

Svetovni gospodarski forum že od leta 1979 redno izdaja letna poročila globalne konkurenčnosti (ang. *Global Competitiveness Report*). Poročila podajajo celovito oceno uspešnosti gospodarstva oziroma posamezne države in so v prvi vrsti namenjena načrtovalcem nacionalnih politik (Kovačič, Stanovnik & Drnovšek, 2009, str. 6). Vsebuje podroben pregled ključnih dejavnikov rasti produktivnosti in konkurenčnosti. Podatki, na podlagi katerih se izdaja GCR, so pridobljeni iz javnih dostopnih podatkov in iz številnih anket izvršnih direktorjev podjetij. V letu 2010 je bilo anketiranih več kot 13.500 poslovnih vodij v 139 državah. Poročilo vsebuje celovit pregled glavnih prednosti in slabosti posamezne države, podatkovne tabele globalnega razvrščanja za več kot 110 indikatorjev in končno uvrstitev proti drugim državam (WEF, b.l.).

2.2 Metodologija IMD

IMD svoje raziskave pridobi na podlagi agregatnega indeksa konkurenčnosti, štirih agregatnih indeksov na specifičnem področju, temu pa sledijo še podindeksi za vsako področje posebej. Agregatni indeks je poimenovan kot indeks svetovne konkurenčnosti (ang. *World Competitiveness Index*, v nadaljevanju WCI). IMD metoda skuša opisati, katere države imajo dobro poslovno okolje za domače in tuje investitorje. Zaradi svoje kratkoročnosti se zaporedje držav hitreje spreminja kot pa pri metodologiji WEF (Kovačič, 2005, str. 12). WCI je sestavljen iz štirih glavnih faktorjev, ki so razdeljeni še na pet podfaktorjev, kar skupno prinaša 20 faktorjev. Teh 20 faktorjev sledi več kot 300 kriterijem. Kot je razvidno v Tabeli 1, posamezni glavni faktor ne vsebuje enakega števila kriterijev. Vsak podfaktor ima fiksno težo 5 odstotkov (IMD, 2010b, str. 474).

Tabela 1: Delitev državnega okolja na štiri glavne faktorje po IMD metodologiji

Gospodarska učinkovitost	▪ makroekonomska ocena domačega gospodarstva ▪ področja: domače gospodarstvo, mednarodna menjava, mednarodne investicije, zaposlenost in cene ▪ zajema 76 kriterijev
Učinkovitost vlade	▪ katere vladne politike so konkurenčno prodorne ▪ področja: javne finance, fiskalno politiko, institucionalni in družbeni okvir, poslovno zakonodajo ▪ zajema 71 kriterijev
Poslovna učinkovitost	▪ koliko domače okolje spodbuja podjetja, da ta delujejo na inovativen, profitabilen in odgovoren način ▪ zajema 67 kriterijev
Infrastruktura	▪ zadoščanje poslovnih potreb na podlagi osnovnih, tehnoloških, znanstvenih in človeških virov ▪ zajema 113 kriterijev

Vir: IMD, The World Competitiveness Yearbook 2010, 2010b, str. 474.

World Competitiveness Yearbook (v nadaljevanju WCY) je svetovno najbolj temeljito in splošno letno poročilo o konkurenčnosti narodov. WCY razvršča in analizira sposobnost držav, da ustvarijo in ohranjajo primerno poslovno okolje, kjer lahko podjetja konkurirajo. Ustvarjanje bogastva se najprej začne na ravni podjetja – to področje analize se imenuje konkurenčnost podjetij. Podjetja delujejo v državnem okolju, ki poveča ali pa zmanjša njihovo možnost konkuriranja na državni ali pa mednarodni ravni – to področje se imenuje konkurenčnost narodov. Slednje je področje raziskave WCY. Letošnji WCY vsebuje širok obseg 58 gospodarstev, ključnih na svetovnih trgih. WCY je pomemben vir informacij poslovnem, vladam in akademskemu svetu (IMD, 2010b, str. 474).

Pregled uvrstitev Singapurja v letih med 2004 in 2010 po WEF metodologiji je podan v Tabeli 7 na 24. strani, pregled uvrstitev v letih med 2006 in 2010 po IMD metodologiji pa v Tabeli 8 na 26. strani.

3 PREDSTAVITEV SINGAPURJA

Singapur kot glavno in hkrati edino mesto istoimenske države zajema glavni otok in še 62 manjših otočkov ter šteje za najmanjšo državo v jugovzhodni Aziji. V 19. stoletju le s pirati in ribiči poseljen otok je po zaslugi odposlanca britanske družbe Thomasa Stamforda Rafflesa leta 1826 postal del britanske kronske kolonije. Med drugo svetovno vojno so ga zavzeli Japonci, leta 1946 je postal avtonomno ozemlje ter štiri leta kasneje del neodvisne države Malezije. Temu je leta 1965 sledila osamosvojitve. Singapur je z več kot 5 milijoni prebivalcev (v letu 2010), naseljenimi na 710 km² ozemlja, ena izmed najbolj gosto poseljenih držav na svetu. Država je jezikovno, kulturno in versko zelo raznolika. Največ je Kitajcev, sledijo jim Malajci, Indijci in ostali. Zaradi raznovrstne sestave ima država štiri

uradne jezike, in sicer malajščino, kitajščino, tamilščino in angleščino. Slednja ima povezovalno vlogo in šteje za upravni in trgovski jezik. Glavne verske skupine zajemajo muslimane, taoiste, budiste, hindujce in kristjane (Travel Document System, 2010).

3.1 Zgodovinski razvoj Singapurja

Osamosvojitve, ki je za seboj pustila ozemlje brez naravnih virov in visoko brezposelnost, je z ambiciozno vladno politiko prinesla konstantno in hitro gospodarsko rast ter parlamentarni sistem vodenja. Kmalu je Singapur veljal kot sinonim za žarišče tujih investicij zaradi svoje pomembne strateške lege, ugodnih vladnih politik, davčnih olajšav ter politične in socialne stabilnosti. Postal je eno izmed najbolj obetajočih gospodarstev na svetu. Razvoj singapurskega gospodarstva razdelimo v pet razvojnih faz, vsaka vsebuje ključne strategije in razvojne politike, prilagojene različnim gospodarskim izzivom tistega časa.

V letih od **1960 do 1964** je bil Singapur majhna država brez naravnih virov z nizko vendar hitro rastočo populacijo – 1,6 milijona v letu 1960 – in močno odvisna od tranzitne trgovine ter od storitev, usmerjenih k britanskim vojaškim bazam. Veljal je za majhno proizvodno bazo z malo industrijskega »know how-a« in z domačim kapitalom. V tem času so bile pomembne strategije za zmanjšanje odvisnosti od tranzitne trgovine oziroma usmerjanje k uvozno- nadomestni proizvodnji. Ustanovili so različne ekonomske agencije, kot sta ministrstvo za gospodarski razvoj (v nadaljevanju EDB) in ministrstvo za pospeševanja turizma (v nadaljevanju STPB), ki bi pripomogle k večjemu gospodarskemu razvoju. V tem obdobju je povprečna rast BDP dosegla 5,3 odstotke, proizvodni delež pa se je v letu 1964 povečal na 13 odstotkov BDP (MTI, 2010a).

Sledilo je obdobje od **1965 do 1978**. Osamosvojitve (1965) je povzročila neuspešnost strategije zamenjave uvoza. Načrtovani odmik britanske vojaške baze in ogrožanje trgovine zaradi Indonezije je pripomogla k visoki, 10 odstotni brezposelnosti. Pomembne strategije tega obdobja so bile orientirane na pridobitev tujih investorjev za razvoj proizvodnega in finančnega sektorja. Delovne razmere in investicijsko okolje so izboljšali z zakonom o zaposlovanju, ki je pomagal odpraviti gospodarske spore. Investicija v ključno infrastrukturo in poddržavljanje nekaterih podjetij (Singapore Airlines, Neptune Orient Lines) sta prinesla 10 odstotno gospodarsko rast, padec brezposelnosti na 3,6 odstotkov v letu 1978 in 24 odstotni delež BDP v proizvodnem sektorju (MTI, 2010a).

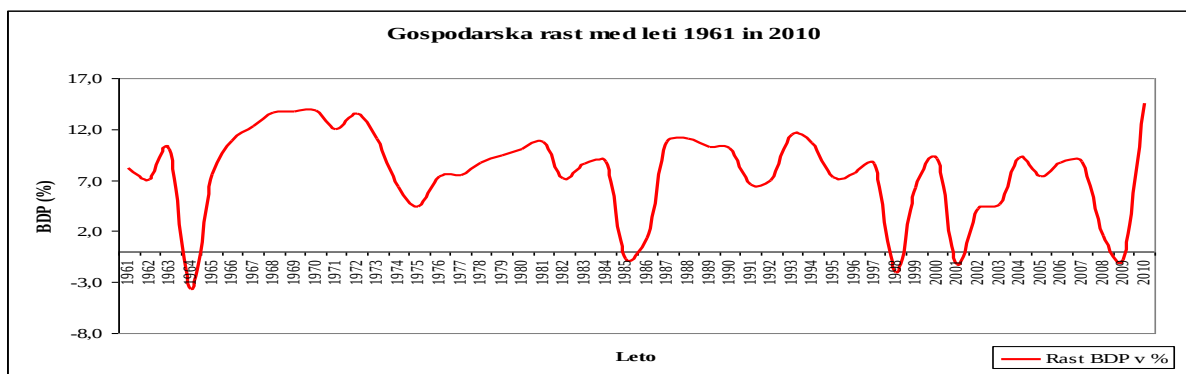
Leta med **1979 in 1985** je zaznamoval tesen trg dela z navzgor obrnjenim nagnjenjem plač. Singapur je začel postajati stičišče za investicije multinacionalnih podjetij (v nadaljevanju MNE). Usmerili so se k strategijam za dodajanje dodane vrednosti ter izobraževanju delovne sile. Uporabili so politiko triletnega izboljšanja plač, poudarjati so začeli avtomatizacijo, mehanizacijo in informatizacijo. Rast v tem obdobju je dosegla 7,7 odstotkov (MTI, 2010a).

V letih med **1986 in 1997** je bil Singapur postavljen pred številne izzive. Gospodarstvo je prešlo v zrelejšo fazo s počasnejšo rastjo, hitrorastočimi stroški, povezanimi zaradi omejenih virov, intenzivno konkurenco s strani razvitih držav in držav v razvoju in globalno relativno nizko stopnjo tehnologije. Sprejeli so številne razvojne strategije. Prva je bila **poglobitev tehnoloških osnov**, v kateri je vlada prevzela nadzor nad tehnološkim razvojem. Druga je **razvoj grozdov**, ki je zajemala identificiranje posameznih grozdov in razvila posamezne medsebojno podprte industrije, ki bi bolje razvile grozdne niše, kot sta elektronika in inženiring. Za razporeditev tržne in sektorske odvisnosti, zmanjšanje ranljivosti in promoviranje širše ekonomske osnove so bile storitve skupaj s proizvodnjo poimenovane kot **dvojni steber gospodarstva**. Pobude za proizvodne investicije so se tako avtomatično razširile na investicije v storitvenem sektorju. Kot zadnja razvojna strategija je bila **regionalizacija**, ki je pomenila vladne spodbude na potencialnih azijskih trgih z namenom premostitve lokalne tržne omejitve in poglobitve že obstoječih vezi Singapurja z državami OECD. Te strategije so omogočile povprečno gospodarsko rast 8,5 odstotkov, povečanje odstotka finančnega in poslovno storitvenega sektorja, skoraj štirikratno povečanje števila inženirjev in znanstvenikov ter povečanje domačih direktnih investicij v tujini (MTI, 2010a).

V obdobju od leta **1998** dalje je Singapur najprej prizadela gospodarska kriza zaradi devalvacije tajskega bahta in njegovih tesnih tržnih povezav z ostalimi azijskimi regijami. Gospodarstvo se je skrčilo in opomoglo v letih 1999 in 2000, zatem pa znova padlo v recesijo leta 2001. Padec rasti v drugih razvitih gospodarstvih in elektronski industriji je vodil v strm padec Singapurske rasti, in sicer na 2,1 odstotek. Cilj Singapurja je bilo globalizirano, podjetniško in raznoliko gospodarstvo. K temu naj bi privedle različne strategije, kot so širjenje zunanjih vezi, ohranjanje konkurenčnosti in prilagodljivosti, spodbujanje podjetništva in domačih podjetij, rast proizvodnega in storitvenega sektorja ter razvoj človeškega kapitala z investicijami v izobrazbo in urjenje delovne sile (MTI, 2010a).

Na Sliki 4 je podano gibanje gospodarske rasti po posameznih fazah med letoma 1961 in 2010 po podatkih singapurskega statističnega urada (Singapore Department of Statistics, 2011a). V povprečju relativno visoka gospodarska rast je prekinjena s posameznimi kratkotrajnimi gospodarskimi krizami. Zadnja hujša kriza je Singapur prizadela leta 2008 in 2009 v času svetovne finančne krize, vendar je temu sledil nenaden vzpon v letu 2010.

Slika 4: Grafični prikaz realne gospodarske rasti Singapurja med leti 1961 in 2010

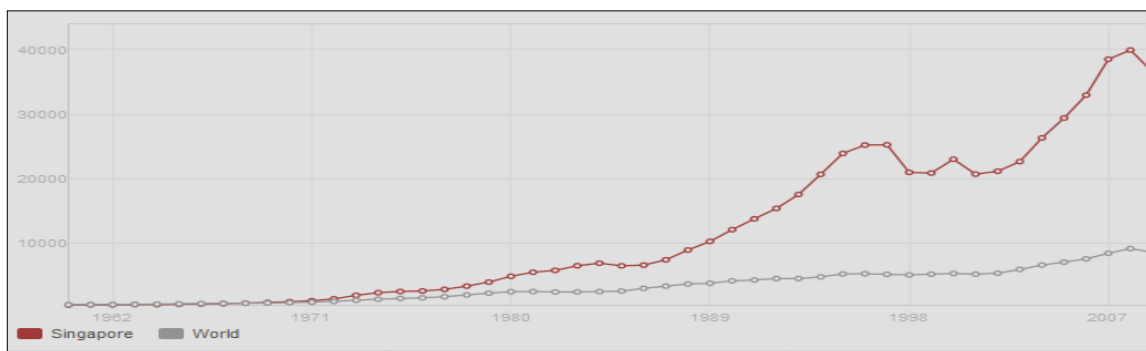
Vir: Singapore Department of Statistics, Time Series on GDP at 2005 Market Prices and Real Economic Growth, 2011a.

3.2 Gospodarstvo Singapurja

Danes ima Singapur močno kapitalistično in svobodno tržno gospodarstvo z minimalno vladno intervencijo, z nizko stopnjo korupcije, inflacije in nadpovprečnim BDP na prebivalca (36.537 US\$ v letu 2009). Singapur se je razvil v mednarodni finančni center. S finančnimi in ekonomskimi temeljnimi faktorji, uspešnim političnim in poslovnim okoljem, usposobljeno in visoko izobraženo delovno silo, dobro infrastrukturo in s telekomunikacijami ter strateško lego je Singapur privlačil mnoge ugledne finančne institucije. Finančni center je ponujal široko paleto finančnih produktov in storitev, kot so trgovanje z vrednostnimi papirji, specializirane zavarovalniške storitve, trg kapitala, upravljanje premoženja, finančno svetovanje in druge (Kuah & Day, 2005, str. 9). V letu 2010 je finančni sektor meril 11,9 odstotkov celotnega gospodarstva in 12,2 odstotno rast (MTI, 2011a, str. 1–2).

Kot je prikazano na Sliki 5, je BDP per capita Singapurja (rdeča črta) krepko nad povprečjem ostalih držav sveta (siva črta). Hiter vzpon se je začel po letu 1971 in se po mnenju Svetovne banke samo še povečuje.

Slika 5: Rast BDP per capita Singapurja v primerjavi z ostalimi državami

Vir: The World Bank, GDP per capita (current US\$), 2010b.

Drugi ključni faktor poleg lokacije, ki je eden izmed redkih virov, na katerem se je lahko zgradil hiter razvoj in blaginja Singapurja, je lastna delovna sila oziroma natančneje usposabljanje delovne sile. Singapur si ni mogel privoščiti, da bi na trgih tekmoval s poceni delovno silo, moral je ustvariti izobraženo in tehnično usposobljeno osebje, ki ni na voljo nikjer drugje v državah tretjega sveta. Država je iskala možnosti za uvoz tuje industrije. Prvi cilj je bil prepričati investitorje, da v državi ni korupcije, za kar so uvedli stroge disciplinske ukrepe in kar se je izkazalo za izredno uspešno potezo. Tuja podjetja je prav tako privlačil ugoden davčni sistem, ki je pogosto dajal nižje davčne stopnje za tuje investicije kot za domače. FDI so npr. v letih 2006 in 2007 merile več kot 20 odstotkov BDP, v letih 2008 in 2009 pa so zaradi svetovne finančne krize padle na 5,6 in 9,2 odstotka BDP (The World Bank, 2010a).

Ena izmed ključnih razvojnih potez Singapurja je bila izboljšanje in izpopolnjenje infrastrukture, ulic, cest, letališča in pristaniških zmogljivosti. Financiranje vsega tega je omogočal poseben infrastrukturni davek. Poleg infrastrukture je Singapur sledil strategiji usposabljanja in izobraževanja delovne sile skozi vladne institucije. Vlada je potrojila velikost dveh inženirskih univerz ter ustanovila 50 milijonov dolarjev vreden fond za spodbujanje ustanovitve novih podjetij. Nasploh je država veliko vlagala v človeški in fizični kapital. K hitremu razvoju je pripomoglo tudi dobro uravnavanje makroekonomskih ukrepov. Singapur je skozi vsa leta ohranjal nizko stopnjo inflacije, pospeševal izvoz (pogosto s podcenjenim deviznim tečajem) in zasledoval tehnološki napredek, tako da je prevzemal najboljše tehnologije in procese drugih visoko razvitih držav (Samuelson & Nordhaus, 2002, str. 549). Z vsem zgoraj naštetim si je singapursko gospodarstvo utrdilo pot med najbolj razvite države današnjega sveta.

Tabela 2 prikazuje pomembnejše ekonomske kazalce med letoma 1980 in 2009. Največjo gospodarsko rast po podatkih Svetovne Banke je Singapur dosegel leta 2005 (13,3 odstotke), kateremu je sledil padec leta 2009 (-1,28 odstotkov). Kljub temu je bil BDP v letu 2009 več kot 182 milijona ameriških dolarjev. BDP per capita, ki meri blaginjo države, se je skozi vsa leta povečeval in tako v letu 2009 meril visokih 36.540 dolarjev. Inflacija se je skozi celotno obdobje zmanjševala in v letu 2009 merila 0,6 odstotkov. Stopnja FDI je dosegla najvišji odstotek v letu 2000 (17,78 odstotke BDP) ter v letu 2009 upadla na 9,22 odstotkov BDP.

Tabela 2: Prikaz ekonomskih kazalcev med leti 1980 in 2009 (v US\$)

Kazalci	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2009
BDP (%)	9,71	-1,44	9,22	8,15	10,06	13,30	-1,28
BDP (v mil.)	11.730,28	17.743,17	36.842,36	84.290,61	92.716,86	125.417,68	182.231,75
BDP per capita ('000)	4,86	6,49	12,09	23,92	23,02	29,40	36,54
Inflacija (%)	8,53	0,48	3,46	1,72	1,36	0,43	0,60
FDI (%) BDP)	10,53	5,90	15,13	13,69	17,78	12,33	9,22

Vir: World dataBank, World Development Indicators and Global development Finance, 2010; Singapore Department of Statistics, Key Indicators, 2011b.

Zadnja svetovna gospodarska kriza je tako kot druge države prizadela tudi Singapur. Globalna recesija je najbolj prizadela Singapurski BDP in izvoz, vendar brez velikega vpliva na zaposlenost, saj je ta zaradi fleksibilne politike plač ostala skoraj nespremenjena. Po podatkih Singapore Department of Statistics je rast v letu 2009 padla na -0,8 odstotkov z 1,5 odstotkov v letu 2008. Izvoz se je s 3 odstotkov BDP v letu 2008 zmanjšal na -10,3 odstotke v letu 2009 ter prav tako uvoz z 9,6 odstotkov v letu 2008 na -12,7 odstotkov letu 2009. Zmanjšala se je tudi inflacija in sicer na 0,6 odstotkov v letu 2009. V Tabeli 3 je razviden padec gospodarstva v letu 2009 in nato izredno izboljšanje v letu 2010 (Singapore Department of Statistics, 2011b).

Tabela 3: Prikaz gospodarstva med leti 2007 in 2010.

Kazalci	2007	2008	2009	2010
BDP (v mil. US\$)	177.329	189.392	183.333	222.700
BDP %	8,8	1,5	-0,8	14,5
Izvoz	7,4	3,0	-10,3	21,2
Uvoz	6,4	9,6	-12,7	16,2
Trgovina	6,9	6,1	-11,5	18,8
Zaposlenost ('000)	2.730	2.952	2.990	3.102
Inflacija	2,1	6,6	0,6	2,8

Vir: Ministry of Manpower Singapore – MMS, Employment, 2011; Singapore Department of Statistics, Key Indicators, 2011b.

V letu 2010 se je gospodarstvo hitro opomoglo in doseglo rezultate nad pričakovanji. Tabela 4 prikazuje dodatne ekonomske kazalce za leto 2010. BDP per capita se je še povečal in v letu 2010 meril več kot 43 tisoč ameriških dolarjev. Zmanjšala se je tudi brezposelnost (2,2 odstotka).

Tabela 4: Pregled ekonomskih kazalcev za leto 2010 (v US\$)*

SPLOŠNI PODATKI in EKONOMSKI KAZALCI (2010)		
Celotna populacija ('000)		5.076,7
Populacija po rasah (%)	Kitajci (74,2), Malajci (13,4), Indijci (9,2), Drugi (3,2)	
Stopnja pismenosti (%)		95,9
Sekundarna ali višja izobrazba (%)		91,7
BDP per capita		43.867
Brezposelnost (%)		2,2
FDI v Singapurju (2009) (v mil.)		388.158,3
Trgovina (v mil.)	661.578,7	20,7 % rast
Uvoz (v mil.)	310.393,7	18,8 % rast
Izvoz (v mil.)	351.184,9	22,4 % rast

* povprečni menjalni tečaj 1.3635 za ameriški dolar (US\$)

Vir: EDB, Singapore Facts & Figures, 2011; Singapore Department of Statistics, Key Indicators, 2011b.

Gospodarstvo Singapurja v večini sestavljata proizvodni sektor, 22,2 odstotka celotnega gospodarstva (nominalni delež dodane vrednosti) v letu 2010 ter storitveni sektor, ki je v celoti meril 67,6 odstotkov gospodarstva, med katerimi ima največji odstotek trgovina na debelo in drobno (16,5 odstotkov). Najbolj uspešne panoge proizvodnega sektorja so bile v letu 2010 elektronika s 35,5 odstotki rasti in 31,4 odstotnim deležem celotnega proizvodnega sektorja, precizno inženirstvo s 40,1 odstotkom in biomedicinska proizvodnja s 49,8 odstotki realne rasti proizvodnega sektorja. Slednja je prispevala največji delež k rasti proizvodnega sektorja. Singapur se sicer odlikuje še s panogo kemikalij kot eno izmed pomembnih izvoznih artiklov in ki zavzemajo nominalno 10,7 odstotkov sektorja. Med storitvenimi panogami sta najbolj pomembni trgovini na debelo in drobno ter finančne storitve, ki predstavljajo 11,9 odstotkov vseh storitev (glej Tabelo 5).

Tabela 5: Pregled gospodarstva po panogah in njihovih deležih BDP v letu 2010

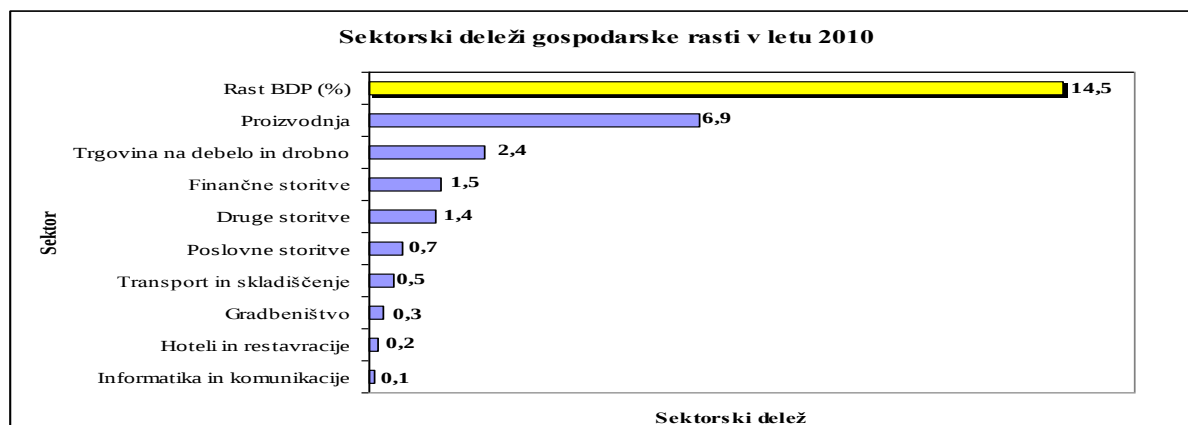
Struktura gospodarstva 2010	Nominalna dodana vrednost (% delež)	Realna rast (%)
Skupaj	100,0	14,5
Panoge za proizvodnjo dobrin	28,3	25,0
▪ Proizvodnja	22,2	29,7
▪ Gradbeništvo	4,5	6,1
▪ Javne dobrine	1,5	6,5
▪ Druge panoge dobrin	0,0	-0,1
Storitvene panoge	67,6	10,5
▪ Trgovina na debelo in drobno	16,5	15,1
▪ Transport in skladiščenje	8,6	6,0
▪ Hoteli in restavracije	2,2	8,8
▪ Informatika in komunikacija	3,6	2,9
▪ Finančne storitve	11,9	12,2
▪ Poslovne storitve	14,0	5,9
▪ Druge storitvene panoge	10,7	14,3
Lastništvo stanovanj	4,1	-1,0

Vir: MTI, Economic Survey of Singapore 2010, 2011a, str. 83–157.

Po izračunih Ministrstva za trgovino in industrijo (v nadaljevanju MTI) je gospodarska rast v letu 2010 znašala 14,5 odstotkov, in sicer večinoma po zaslugi proizvodnega sektorja, ki si je opomogel po padcu v letu 2009 (4,2 odstotka) in dosegel rast 29,7 odstotkov. Po napovedih MTI naj bi se rast v letu 2011 upočasnila in ostala nekje med 4 in 6 odstotki. Rast gradbenega sektorja še naprej raste (6,1 odstotek), čeprav počasneje v primerjavi s 17,1 odstotkom v letu 2009. Storitvene panoge so se v letu 2010 povečale za 10,5 odstotkov v primerjavi z letom 2009, ko so padle na 0,7 odstotkov. Sektor trgovine na debelo in drobno se je močno povečal, in sicer je v letu 2010 dosegel rast 15,1 odstotek zaradi izboljšanja zunanjega povpraševanja. Finančni sektor je prav tako zabeležil močno pozitivno rast (12,2 odstotka) na račun okrepitve dejavnosti za posojila poslovnih bank in upravljanja sredstev. Storitve, povezane s turizmom, kot so hoteli, umetnost, zabavništvo in rekreacija, so bile podprte z močno povečanim obiskom turistov (čez 11,6 milijonov), kar je med drugimi tudi posledica odprtja singapurskega hazarderskega središča (Integrated resort, World Sentosa) (MTI, 2011b).

Slika 6 prikazuje sestavo gospodarske rasti s posameznimi deleži najpomembnejših panog. Kot je razvidno na sliki, je glavna sestavina visoke rasti proizvodnja, in sicer s 6,9 odstotki, sledita ji trgovini na debelo in drobno (2,4 odstotke) ter finančne storitve (1,5 odstotkov).

Slika 6: Grafični prikaz posameznih sektorjev kot delež gospodarske rasti

Vir: MTI, Economic Survey of Singapore 2010, 2011a, str. 3.

Inflacija Singapurja je bila od leta 2000 dalje stabilna. V letu 2010 se je z 0,6 odstotkov v letu 2009 povečala na 2,8 odstotkov, kar je posledica domačih virov, saj se je nadaljeval trend višanja stroškov v stanovanjih in storitvah zaradi močnega povpraševanja. V januarju 2011 se je inflacija dvignila na 5,5 odstotkov kot rezultat ostrega višanja stroškov privatnega transporta, cen hrane in stanovanj. Visoka inflacija je po podatkih Monetary Authority of Singapore (v nadaljevanju MAS) predvidena za prve mesece 2011, nato pa naj bi se znižala (MAS, 2011).

Najvišji odstotek investicij je bil v letu 2009 namenjen sektorju elektronike (41,5 % vseh investicij), kemikalijam (26,3 %) in biomedicinskim produktom (9,3 %) (EDB, b.l.).

Zaposlenost je skozi vsa leta ostala visoka. Prav tako ni bila pod vplivom zadnje finančne krize. Zaposlenost je se v letu 2010 povečala za 112.500 v primerjavi s 37.600 pridobljenih služb v letu 2009. Brezposelnost je v letu 2010 merila 2,2, kar je 2,8 odstotkov več kot v letu 2009. Največ povpraševanja po delovni sili je v sektorjih finančnih storitev ter zabavnih in rekreacijskih panogah. Prav tako so v proizvodnem sektorju vodilna področja transportnega inženiringa, kemikalij in elektronike (MAS, 2011).

V skladu z majhnostjo države je prav tako pomemben delež trgovine (297 odstotkov BDP vrednosti), ki se je v letu 2010 povečala za 20,7 odstotkov. Uvoz je zrastel za 18,8 odstotkov in izvoz za 22,4 odstotke (glej Tabelo 4). Izvoz prinaša glavni vir dohodka, s katerim si država pomaga priskrbeti naravne vire in surove materiale, ki niso izdelani v državi. Glavni izvozni produkti so elektronika, petrokemični izdelki, telekomunikacijska oprema, naftni derivati in kemikalije. Glavni uvozni pa surova nafta in naftni derivati, letalski deli,

telekomunikacijska oprema in elektronika. Glavne države za izvoz so Malezija, Hong Kong, Tajvan, Kitajska, EU, Indonezija in ZDA, glavne države za uvoz produktov pa so EU, Malezija, ZDA, Kitajska in Japonska. Pri tem so ključne trgovinske partnerice Malezija kot največja ter EU, Kitajska in ZDA (MTI, 2011a, str. 31–33).

Monetarna politika deluje v skladu trenutnih razmer. Uspešna gospodarska dejavnost bo še naprej ostala visoka. Inflacijski pritiski se večajo na račun višjih stopenj virov javnih dobrin, ostrega trga dela in upad gospodarstva po vzponu poslovnega ciklusa. Da bi omilili inflacijske pritiske, se MAS osredotoča na oplemenitenje singapurskega dolarja in razpršenost mednarodnih finančnih trgov. Fiskalna politika se po drugi strani osredotoča na deficit, ki je v letu 2010 meril nizkih 0,1 odstotek BDP, in proračun, izdan 18. februarja 2011, ki se bo usmerjal na prestrukturiranje singapurskega gospodarstva z namenom povečanja produktivnosti. Omenjena strategija nadaljuje izvajanje korakov po nasvetih Economic Strategies Committee (v nadaljevanju ESC), da se podpira rast gospodarstva v naslednji fazi njegovega razvoja. Vlada je odobrila 2,1 milijardo sredstev (singapurskih dolarjev) za davčne olajšave in usposabljanje delavcev, ukrepe, ki bodo pomagali podjetjem pri rasti, RR in širitev na mednarodne trge ter predstavila spodbude za izboljšanje kvalitete življenja. Vlada pričakuje na koncu leta 2011 skoraj izravnano plačilno bilanco z majhnim presežkom blizu 0,1 milijarde singapurskih dolarjev (MAS, 2011).

Za boj proti krizi je vlada sprejela dva nova ukrepa. Službena kreditna shema, v okviru katere je delodajalec opravičen do povračila 12 odstotkov delavčeve plače (če je ta plačan pod 2.500 singapurskih dolarjev na mesec) za obdobje treh mesecev, je spodbudila delodajalce, da niso odpuščali delavcev, posebno tistih, manj plačanih. Drugi ukrep je pobuda za posebno delitev tveganja, s katerim je bila vlada pripravljena jamčiti za do 80 odstotkov bančnih posojil za obdobje enega leta. To je opogumilo banke pri dodeljevanju posojil majhnim in srednje velikim podjetjem in s tem preprečilo likvidnostno past. Za financiranje teh dveh ukrepov je vlada uporabila svoje visoko nakopičene rezerve (Chong Yah, 2009). Pri vzponu po ostrem padcu v letu 2009 je država zopet pridobila podjetniško dinamiko. Vladna fiskalna spodbuda je bila ugodna, dobro načrtovana in disciplinsko izvedena (The Heritage Foundation, 2011). Ponovni vzpon je povzročilo tudi regionalno in globalno okrevanje gospodarstva, ki je dvignilo singapurski izvoz (IMF, 2010).

Danes se Singapur usmerja h gospodarstvu, ki temelji na znanju (ang. *knowledge based economy*), s katerim bo še naprej proizvajal dobro izobraženo delovno silo in vabil še več tujih talentiranih delavcev (EDB, 2009). Glede na to, da igra izobrazba ključno vlogo v singapurskem gospodarstvu, želijo ustvariti močno znanstveno bazo. Slednja naj bi bila ključna za ustvarjanje in prevzem naprednih tehnologij, kar posledično vpliva na učinkovitost singapurskega gospodarstva, ter za znanstvena raziskovanja, ki so nova singapurska dejavnost, s katero želijo privabiti čimveč tujih investicij in tujih podjetij. Vlada si nadalje prizadeva ustvariti državo, ki bo finančno in visokotehnološko središče Jugovzhodne Azije. Danes je prisotnih že več kot 7000 multinacionalk iz Združenih držav Amerike (v

nadaljevanju ZDA), Evrope, Japonske, Kitajske in Indije. Prisotnost tujih podjetij se kaže praktično v vseh sektorjih gospodarstva in ustvarijo že več kot dve tretjini celotne proizvodnje in izvoza (Zagorc, 2010). Da bo lahko gospodarstvo še naprej uspešno delovalo, je pomembna učinkovita vloga vlade. Po rezultatih GCR in WCY velja singapurska vlada za eno izmed najbolj učinkovitih na svetu.

Z namenom uspešnega delovanja gospodarstva podpira vlada štiri strategije. **Zagotavljanje primerne zakonodajnega okvira**, ki pomeni jasen in predvidljiv pravni okvir za vsa podjetja. Predpisi in zakoni so zbrani v pregleden sistem, enakovreden za vsa podjetja, ni važno, ali so to privatna ali državna. **Stabilno poslovno okolje**, v okviru katerega je fiskalna politika usmerjena v podporo privatnega sektorja kot motorja gospodarske rasti ter v zagotavljanje stabilnosti makroekonomskega okolja. Singapurska vlada je bila razumna in varčna v svoji proračunski politiki, saj je skoraj vsako leto v zadnjih treh desetletjih izravnala svoj proračun. Monetarna politika je usmerjena v nižanje in stabiliziranje inflacije za ohranjanje dolgoročne konkurenčnosti ter v zagotavljanje stabilnosti prihrankov. Vlada prav tako postavlja jasna temeljna pravila in poskrbi za konkurenčnost trgov kot na primer zagotavljanje prostega uvoza dobrin. Naslednja strategija poudarja **investicije v infrastrukturo in delovno silo**, tako da investira v področja, kjer je privatni sektor manj učinkovit od javnega. Izobrazba in usposabljanje je usmerjeno v potrebe gospodarstva z močnim poudarkom na pridobivanju tehnične in profesionalne delovne sile. Poleg tega vlada investira v učinkovito infrastrukturo, ki posledično zmanjšuje poslovne stroške in privlači tuje investitorje, ter **pospešuje podjetništvo** zlasti preko promocijskih agencij, kot sta Economic Development Board in International Enterprise Singapore (MTI, 2009). Vlada skuša z ustreznim delovanjem slediti pritiskom globalnega sveta in ekonomskih problemov. S svojimi strategijami želi ublažiti udarce ekonomskih kriz, ki so posledica različnih vzrokov svetovnega gospodarstva.

Singapur nadaljuje pot kot visoko cvetoče gospodarstvo. Visok življenjski standard je rezultat visokih prihodkov in stopnje osnovne izobrazbe. V primerjavi z ostalimi državami ima Singapur trdno blaginjo, vendar se prav tako spopada z določenimi izzivi, kot so dokaj visoke in rastoče dohodkovne razlike med prebivalci, ki naj bi bile posledica tehnoloških sprememb. Glede na to, da je ena od vladnih strategij pospeševanje tehnološkega napredka, se bo ta dohodkovna neenakost samo še povečevala. Blaginja Singapurja je posledica visoke mobilizacije dela in močne delovne produktivnosti, ki pa je tipična za države z velikim deležem tujih delavcev. Uspešna gospodarska rast bo v prihodnosti posledica uspešne rasti produktivnosti in konkurenčnosti.

3.3 Konkurenčnost Singapurja

Gospodarski uspeh Singapurja je tudi posledica njegove konkurenčnosti. V nadaljevanju bom predstavila konkurenčnost Singapurja na podlagi WEF in IMD metodologije, nato pa povezala gospodarske rezultate z analizo konkurenčnosti. Zaradi različnosti samih

metodologij je posledično tudi uvrstitev Singapurja drugačna. Po prvi metodi se uvršča na 3. mesto svetovne lestvice za vodilnima Švico in Švedsko, po drugi metodi pa na izredno 1. mesto in je tako prva država, ki je v zadnjih 16 letih premagala konstantno prvouvrščene Združene države Amerike.

3.3.1 Predstavitev konkurenčnosti po WEF metodologiji

V okviru te metodologije Singapur ohranja lanske leto 3. mesto na lestvici 139 držav vsega sveta. Je najvišje uvrščena azijska država. Državne institucije so še vedno ocenjene za najboljše na svetu (1.mesto) z najučinkovitejšo vlado in z najnižjo stopnjo korupcije (1. mesto). Singapur, ki zaseda 1. mesto glede učinkovitosti trga dela in dobrin ter 2. mesto s finančnimi trgi, zagotavlja primerno alokacijo vseh teh faktorjev, da delujejo najboljše, kar se da. Država ima prav tako svetovno dovršeno infrastrukturo (5. mesto) z izjemnimi cestami, pristanišči in letalskimi objekti. Poleg tega je konkurenčnost države podprta z močnim poudarkom na izobrazbi, ki pridobiva usposobljeno delovno silo, pomembno za hitro spreminjajoče se globalno gospodarstvo. Da bi se trenutna konkurenčnost še bolj okrepila, bi Singapur lahko še močnejše spodbudil privzem najnovejših tehnologij in sprejel politike, ki bi še bolj izpopolnjevale posamezna podjetja (WEF, 2010, str. 14).

Tabela 6 prikazuje uvrstitve Singapurja po posameznih stebrih. Na podlagi tega so razvidne konkurenčne prednosti in slabosti. Na splošno se Singapur na vseh področjih uvršča visoko, najnižjo uvrstitev pa je dosegel pri velikosti trga (41. mesto), kar je posledica tudi same absolutne velikosti države. Drugo najslabšo uvrstitev, med lastnimi razvrstitvami, je dosegel na področju makroekonomskega okolja, in sicer 33. mesto. Slednja dva predstavljata tako konkurenčne pomanjkljivosti, kjer bi Singapur lahko izboljšal svojo konkurenčnost. Področja, ki bi jih po mnenju GCR lahko prav tako še izboljšal, so poslovna izdelanost, tehnološka pripravljenost ter inovativnost. Pogoj za izboljšanje gospodarstva bo tako temeljil na izboljšanju teh področij. Na splošno je najnižjo uvrstitev dosegel prav s faktorji inovativnosti in izdelanosti, kar narekuje vladam, na kakšno usmeritev razvojnih politik in strategij naj se osredotočijo. Na drugi strani pa ima najvišje konkurenčne prednosti s skupino pospeševalcev učinkovitosti, med katerimi izstopata učinkovitost trga dobrin in dela (oboje 1. mesto). V skupini osnovnih zahtev je Singapur zasedel 3. mesto, najvišjo uvrstitev pa je dosegel na podlagi institucij (1. mesto).

Tabela 6: Pregled uvrstitev po posameznih stebrih

Indeks globalne konkurenčnosti (GCI)	Rang (izmed 139)	Ocena (1-7)
GCI 2010–2011	3	5,5
GCI 2009–2010 (izmed 133)	3	5,5
GCI 2008–2009 (izmed 134)	5	5,5
Osnovne zahteve	3	6,1
1. steber: Institucije	1	6,1
2. steber: Infrastruktura	5	6,2
3. steber: Makroekonomsko okolje	33	5,2
4. steber: Zdravje in osnovna izobrazba	3	6,7
Pospesjevalci učinkovitosti	1	5,5
5. steber: Višja izobrazba in urjenje	5	5,8
6. steber: Učinkovitost trga dobrin	1	5,7
7. steber: Učinkovitost trga dela	1	5,9
8. steber: Razvoj finančnega trga	2	5,8
9. steber: Tehnološka pripravljenost	11	5,3
10. steber: Velikost trga	41	4,5
Faktorji inovativnosti in izdelanost	10	5,1
11. steber: Poslovna izdelanost	15	5,1
12. steber: Inovativnost	9	5,0

Vir: WEF, *The Global Competitiveness Report 2010-2011*, 2010, str. 296.

Na Sliki 7 so še grafično predstavljene razvojne faze Singapurja (modra črta) v primerjavi z ostalimi visoko razvitimi državami (črna črta). Številka 3 opredeljuje stopnjo razvoja Singapurja, in sicer na inovativnosti vodeno gospodarstvo (ang. *innovation – driven economy*). Najvišje ležeče točke (nad črno črto) prikazujejo najboljšo uvrstitev in s tem konkurenčne prednosti pred drugimi državami. Na podlagi tega vidimo, da so glavne prednosti v institucijah, infrastrukturi, učinkovitosti trga dobrin in dela ter razvoju finančnega trga.

Slika 7: Razvojne faze Singapurja

Vir: WEF, *The Global Competitiveness Report 2010-2011*, 2010, str. 296.

Tabela 7 prikazuje končne uvrstitve Singapurja med letoma 2004 in 2010. Kot je razvidno s slike, je najnižjo uvrstitev dosegel v letu 2005 (8. mesto) in najvišjo v letih 2009 in 2010 (3. mesto). Glede na svetovno finančno krizo v letih 2008 in 2009 bi sicer pričakovali slabšo uvrstitev, vendar je bil v primerjavi z ostalimi državami še vedno v vrhu in se bolje odzval na ekonomsko recesijo. Med ostalimi azijskimi državami je Singapur najvišje uvrščena država.

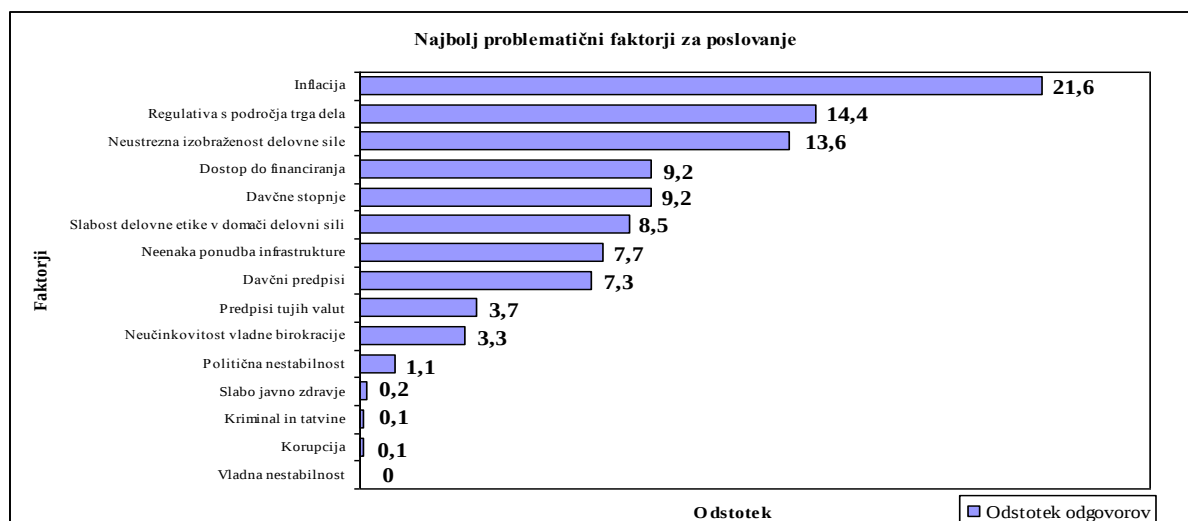
Tabela 7: Uvrstitev Singapurja po WEF metodologiji

Rang	2004	2005	2007	2008	2009	2010
1	ZDA	ZDA	ZDA	ZDA	Švica	Švica
2	Finska	VB	Švica	Švica	ZDA	Švedska
3	Danska	Danska	Danska	Danska	Singapur	Singapur
4	Švica	Švica	Švedska	Švedska	Švedska	ZDA
5	Singapur	Japonska	Nemčija	Singapur	Danska	Nemčija
6	Nemčija	Finska	Finska	Finska	Finska	Japonska
7	Švedska	Nemčija	Singapur	Nemčija	Nemčija	Finska
8	Tajvan	Singapur	Japonska	Nizozemska	Japonska	Nizozemska
9	VB	Švedska	VB	Japonska	Kanada	Danska
10	Japonska	Hong Kong	Nizozemska	Kanada	Nizozemska	Kanada

Vir: Infocomm Development Authority of Singapore – iDA, Accolades & Awards, 2011.

Glede na to, da ima vsaka država svoje pomanjkljivosti, ima tudi Singapur spisek problematičnih faktorjev, ki najbolj otežujejo poslovanje. Po mnenju Global Competitiveness Report je tako na prvem mestu stopnja inflacije, na katero je preko anket opozorilo 21,6 odstotkov vprašanih. Sledita ji regulativa s področja dela s 14,4 odstotki in neustrezna izobraženost delovne sile s 13,6 odstotki odgovorov. Najmanj problematična sta faktorja korupcije s 0,1 odstotkom in vladne nestabilnosti, ki meri 0 odstotkov.

Slika 8: Grafični prikaz kritičnih faktorjev za poslovanje v Singapurju v letu 2010

Vir: WEF, The Global Competitiveness Report 2010-2011, 2010, str. 296.

3.3.2 Predstavitev konkurenčnosti po IMD metodologiji

Metodologija IMD podaja drugačno uvrstitev Singapurja. Singapur namreč na lestvici 58-ih držav zaseda 1. mesto in je skupaj s Hong Kongom prvič v zadnjih 16 letih premagal ZDA, ki so se uvrstile na 3. mesto. Singapur je tako izboljšal svoje 3. mesto iz leta 2009. Sodeč po podatkih je Singapur pokazal veliko prožnost v času svetovne gospodarske krize, kar mu omogoča velike prednosti pred ostalimi azijskimi regijami. V prvem četrtletju leta 2010 je singapursko gospodarstvo zraslo za več kot 13 odstotkov. Moramo razumeti, da so bili rezultati WCY 2010 pod močnim vplivom nenavadne nestanovitnosti gospodarske rasti, menjalnih tečajev (posebno ameriški dolar proti evru), finančnih dobičkov (zaradi finančne krize), trgovinskih in investicijskih tokov (zaradi recesije) in posledično zaposlitvenih vzorcev, ki so prav tako vplivali na produktivnost in s tem na različne uvrstitve (IMD, 2010a).

Tabela 8 prikazuje uvrstitve po IMD metodologiji po posameznih indeksih med letoma 2006 in 2010. V letu 2010 je Singapur najboljšo uvrstitev dosegel na področju poslovne učinkovitosti (1. mesto), ki mu je sledila uvrstitev vladne učinkovitosti (2. mesto) ter najnižja uvrstitev v infrastrukturi (11. mesto), ki je tudi najslabša v primerjavi z leti od 2006 do 2009. Po mnenju World Competitiveness Yearbook mora tako Singapur izboljšati lastno infrastrukturo, saj ima prav na tem področju konkurenčne slabosti. Po drugi strani pa ima konkurenčne prednosti tako v poslovnih kot v vladni učinkovitosti.

Tabela 8: Pregled uvrstitev Singapurja po glavnih faktorjih IMD metodologije

Uvrstitev po kategorijah	2006	2007	2008	2009	2010
Konkurenčnost	3	2	2	3	1
Gospodarska uspešnost	4	4	3	8	5
Vladna učinkovitost	2	1	1	1	2
Poslovna učinkovitost	7	4	2	4	1
Infrastruktura	5	3	3	8	11

Vir: IMD, World Competitiveness Online, b.l.

Uvrstitve Singapurja so se med letoma 2004 in 2010 gibale brez večjih odmikov. Država je bila uvrščena na 3. mesto v letih 2004, 2005 in 2009 ter na 2. mesto v letih 2007 in 2008 ter leta 2010 na izredno 1. mesto. Med ostalimi azijskimi državami mu je sledil samo Hong Kong z uvrstitvami na 2. mesto v letih 2004, 2005, 2009 in 2010 ter 3. mesto v letih 2007 in 2008.

Tabela 9: Uvrstitev Singapurja po IMD metodologiji

Rang	2004	2005	2007	2008	2009	2010
1	ZDA	ZDA	ZDA	ZDA	ZDA	Singapur
2	Hong Kong	Hong Kong	Singapur	Singapur	Hong Kong	Hong Kong
3	Singapur	Singapur	Hong Kong	Hong Kong	Singapur	ZDA
4	Islandija	Islandija	Luksemburg	Švica	Švica	Švica
5	Kanada	Danska	Danska	Luksemburg	Danska	Avstralija
6	Finska	Australia	Švica	Danska	Švedska	Švedska
7	Danska	Kanada	Islandija	Avstralija	Avstralija	Kanada
8	Švica	Švica	Nizozemska	Kanada	Kanada	Tajvan
9	Avstralija	Luksemburg	Švedska	Švedska	Finska	Norveška
10	Luksemburg	Finska	Kanada	Nizozemska	Nizozemska	Malezija

Vir: Infocomm Development Authority of Singapore – iDA, Accolades & Awards, 2011.

3.4 Primerjava razvrščanj po WEF in IMD metodologiji

Primerjava uvrstitev Singapurja od leta 2004 do 2010 na podlagi obeh metod prinese različne rezultate. V primerjavi z razvrstitvijo po metodi WEF se je Singapur po metodi IMD v letu 2010 uvrstil višje in je bil tako prvič uvrščen na 1. mesto. Najmanjša razlika v uvrstitvi po obeh metodah je bila v letu 2009, ko je Singapur po obeh metodologijah dosegel 3. mesto.

Tabela 10: Uvrstitev Singapurskega gospodarstva po WEF in IMD metodologiji

Rangiranja	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
WEF, Global Competitiveness Report	7.	5.	8.	7.	5.	3.	3.
IMD, World Competitiveness Yearbook	2.	3.	3.	2.	2.	3.	1.

Vir: Infocomm Development Authority of Singapore – iDA, Accolades & Awards, 2011.

Konkurenčne prednosti so vidno podprte z gospodarskimi rezultati. Razvoj finančnega trga je poudarjen z 12,2 odstotno rastjo finančnega sektorja v letu 2010. Učinkovitost trga dela je vidna v nizki brezposelnosti (2,2 odstotka), rasti v delovni produktivnosti za 10,7 odstotkov, 5,6 odstotni rasti povprečne mesečne plače in drugih dejavnikih. Prednosti v višji izobrazbi in usposabljanju kaže 91,7 odstotkov prebivalstva s sekundarno ali višjo izobrazbo in 3,4 odstotno rastjo (2009) števila izobraženih ljudi (MTI, 2011a, str. 8–11). Konkurenčne slabosti se kažejo npr. v infrastrukturi s skrčitvijo gradbenega sektorja (na 6,6 odstotkov), v poslovni učinkovitost z relativno nizko rastjo sektorja poslovnih storitev (5,9 odstotkov) in v tehnologiji oz. inovacijah s prav tako relativno nizko rastjo sektorja informacijskega sektorja (2,9 odstotkov) (MTI, 2011a, 1–2).

Konkurenčnost Singapurja po obeh metodologijah ostaja močna. V makroekonomski konkurenčnosti, to so politike in pogoji okolja, v katerem podjetja poslujejo, je Singapur še posebno uspešen pri učinkovitostih lastnih javnih institucij. Makroekonomska politika ostaja

močna in pomeni pomembno podporo splošni stabilnosti gospodarskega okolja. Z mikroekonomsko konkurenčnostjo, to so dimenzije splošnega konteksta, ki imajo direkten vpliv na produktivnost in inovativnost podjetja, se Singapur uvršča v sam svetovni vrh. Svetovno uspešni factorski vložki so prisotni v vseh dimenzijah, od fizične infrastrukture in administrativne učinkovitosti do izurjenih in inovativnih kapacitet. V inovativnosti Singapur prinaša močno mešanico svetovno kvalitetne izobrazbe z visokimi izdatki za RR, visoke kvalitete raziskovalnih inštitutov in uspešnega sodelovanja med podjetji in univerzami. Prav tako je močno področje strategij in konkuriranja. Še posebno se Singapur odlikuje v svoji odprtosti za globalno trgovino in investicije. Učinkovitost in popolna naklonjenost globalni konkurenci omejujeta kakršenkoli negativni vpliv konkuriranja na domačem trgu. Vladno vodena podjetja delujejo kot privatna podjetja, vendar se pojavljajo vprašanja, ali so ta podjetja učinkovita samo na obstoječih trgih in manj uspešna pri uresničevanju podjetniških podvigov v novih okoljih. Visoka uvrstitev Singapurja na svetovni ravni je odraz uspešnega gospodarstva, do katerega ga je pripeljala visoka raven specializacije in vladnega osredotočanja na razvoj posameznih sektorjev (Ketels, Lall & Siong, 2009).

3.5 Vizija in prihodnost singapurskega gospodarstva

Po mnenju MTI naj bi se rast singapurskega gospodarstva tudi v letu 2011 nadaljevala in tako premostila svetovno finančno krizo. Pričakuje se, da se bo v Aziji nadaljeval trend elastičnega domačega povpraševanja, ki bo znotraj regije še naprej vodil trgovinske tokove in s tem koristil singapurskemu sektorju trgovine na debelo. Povečan tok obiskovalcev, posebno znotraj azijske regije, bo še bolj okrepil rast sektorja s turističnimi storitvami. Domači faktorji kot so razširitev kapacitet v elektroniki in grozda proizvodnje biomedicinskih izdelkov, bodo še dodatno povečali rast proizvodnega sektorja v letu 2011.

Ministrstvo za trgovino in industrijo pričakuje nižjo gospodarsko rast v letu 2011 (4–6 odstotkov) in stopnjo inflacije od 3 do 4 odstotke (MTI, 2011b). Na podlagi Economic Survey of Singapore (2010) v okviru Ministrstva za trgovino in industrijo ocenjujejo, da bi napovedana gospodarska rast v letu 2011 lahko bila večja.

Pozitivna ekonomska napoved pa seveda ne more obstajati brez možnega upadanja gospodarske rasti. Prvi problem, ki se tu pojavi, je vladni dolg obrobni držav Evropske Unije (v nadaljevanju EU), ki kljub stabilizaciji nestanovitnosti trga v zadnjih treh mesecih še vedno vztraja. S počasnostjo v realnem gospodarstvu lahko kakršnekoli nove šibkosti finančnega sektorja takoj vplivajo na gospodarsko rast. Drugi problem predstavljajo inflacijski pritiski, ki so se v Aziji pojavili zaradi višanja svetovnih blagovnih cen in naraščajočega povpraševanja, ki je posledica širitve dohodkov in kreditov. Regijske vlade so sprejele poostrene ukrepe za nadzor inflacije, ki se bodo v primeru povečanja stroškov še poostрили. Če ukrepi ne bodo učinkovali, bo to vplivalo na manjšo gospodarsko rast in s tem upad celotnega gospodarstva. Glavni makroekonomski izziv za leto 2011 pa naj ne bi bila gospodarska rast, vendar pritiski nastajajočih stroškov. Ti se pojavljajo zaradi močnega zunanega povpraševanja in vse

hitrejši rasti gospodarstva v primerjavi s samim gospodarskim potencialom države. Stroškovni pritiski se bodo povečali, ko bodo omejitve na strani ponudbe postale zavezujoče. Glavna omejitve pri tem je delo. Brezposelnost v letu 2010 (2,2 odstotka) je v primerjavi z lanskim letom (2,9 odstotkov) nizka. Ponudba delovnih mest je velika, zlasti v sektorjih hotelirstva, restavracij in finančnih storitev. Zato se po napovedih MTI pričakuje pritisk po povečanju plač, in sicer naj bi se s 5 odstotne rasti nominalnih plač v letu 2011 to še povečevalo. Kljub tem razlogom je singapurska vlada optimistična. Padeč gospodarstva naj ne bi bil enak kot v zadnji krizi, saj imajo tokrat nižjo stopnjo brezposelnosti, manjši razpon med agregatno ponudbo in povpraševanjem (višja stopnja razpoložljivih virov za podporo ekonomske dejavnosti) ter monetarno politiko, ki bo osredotočena na apreciacijo menjalnega tečaja, ki bo umiril gospodarstvo. Prav tako so pomembne stabilne cene najemnin, pri katerih ne pričakujejo porasta, ter nazadnje še upočasnitev rasti v gradbeniškem sektorju s še vedno sprejemljivimi cenami gradbeniških materialov, kot je jeklo (MTI, 2010b).

Zaradi velikosti države in omejenih naravnih virov bo odprtost trga z investicijami in mednarodno menjavo ključen dejavnik tudi v prihodnosti. Singapurska vlada verjame, da je gospodarska rast odvisna od proste menjave in različnih gospodarskih povezav. V okviru azijske regije se zavedajo, da je blaginja Singapurja odvisna od blaginje ostalih sosednih držav in obratno ter bo zato vlada še naprej delovala v smeri proste menjave. Proizvodni in storitveni sektor bosta še naprej glavna nosilca gospodarske rasti. Singapur, lociran med dvema najhitreje rastočima državama (Kitajska in Indija), bo s svojimi strateškimi kapacitetami vsekakor zadovoljil povpraševanje mednarodnega gospodarstva. S tujimi vodilnimi globalnimi podjetji, z zmožnostmi v dizajnu, razvoju in proizvodnji vrhunskih produktov, s širitvijo logističnih in izobražbenih storitev predstavlja Singapur privlačno in konkurenčno proizvodno lokacijo, ki bi lahko s svojimi vrhunskimi storitvami postal vodilni azijski storitveni center (MTI, 2007).

SKLEP

Gospodarski razvoj je že v preteklosti veljal za eno izmed ključnih vprašanj ekonomskih in splošno javnih razprav. Kljub različnim stopnjam razvoja posameznih držav si vse želijo enak cilj, in sicer hiter gospodarski razvoj. Pri tem je pomembna gospodarska rast, ki je pogosto definirana kot rast vrednosti dobrin in storitev nekega gospodarstva oz. rast BDP per capita.

Porterjev diamant je pomembno orodje za določanje konkurenčnosti gospodarstva, ki temelji na analizi poslovnega okolja, v katerem podjetja posamezne države delujejo. Sestavljen je iz štirih determinant, in sicer faktorskih pogojev, pogojev povpraševanja, sorodnih in podpornih industrij ter strategij podjetij, strukture in tržne konkurence. Pri tem so pomembna še naključja in vlada kot zunanji spremenljivki, ki delujeta na okolje preko vseh zgoraj omenjenih faktorjev.

Konkurenčnost igra ključno vlogo za gospodarsko rast oziroma gospodarski razvoj. Merjenje konkurenčnosti je zato pomemben, vendar kompleksen proces. Ker se konkurenčnosti ne da neposredno izmeriti, je le-ta ocenjena preko številnih faktorjev. Konkurenčnost merijo številne svetovne institucije, kot so World Bank, OECD, IMF, WEF, IMD in druge. Letno sta objavljeni dve svetovno znani razvrstitvi, in sicer Global Competitiveness Report po WEF metodi in World Competitiveness Yearbook po IMD metodi. Metodologiji se med seboj razlikujeta.

Singapur je ena izmed najbolj uspešnih novo industrializiranih držav Azije. Od osamosvojitve (1965) dalje je potekal hiter gospodarski razvoj. Danes je država v samem vrhu najbolj razvitih držav. Ključni faktorji, ki so pripomogli k visokemu razvoju, so lokacija, izobrazba in usposabljanje delovne sile, nizka stopnja korupcije in učinkovitost vlade, investicije v infrastrukturo ter splošno odprto gospodarstvo. Vse to je privabilo tuje investitorje in podjetja, to je pomenilo velik odstotek FDI, visoko tehnologijo in management »know how« ter dostop do svetovnih izvoznih trgov. Vse to je razvilo Singapur v močan ekonomski center.

Analiza konkurenčnosti 2010 je po WEF metodologiji uvrstila Singapur na 3. Mesto, kar je enako kot leta 2009. Glavne konkurenčne prednosti so v institucijah, infrastrukturi, učinkovitosti trga dobrin in dela ter razvoju finančnega trga. Področja, ki bi jih po mnenju GCR lahko prav tako še izboljšal, so poslovna izdelanost, tehnološka pripravljenost ter inovativnost.

Po metodologiji IMD pa se je Singapur uvrstil na 1. mesto, pri čemer je izboljšal svoje 3. mesto v letu 2009. Singapur mora po podatkih WCY izboljšati infrastrukturo, konkurenčne prednosti pa ima v poslovni in vladni učinkovitosti.

Rast singapurskega gospodarstva naj bi tudi v prihodnje rasla, vendar s počasnejšo stopnjo. Proizvodni in storitveni sektor bosta še naprej glavna nosilca gospodarske rasti. Singapur, lociran med dvema najhitreje rastočima državama (Kitajska in Indija), s tujimi vodilnimi globalnimi podjetji, z zmožnostmi v dizajnu, razvoju in proizvodnji vrhunskih produktov, s širitvijo logističnih in izobrazbenih storitev, predstavlja privlačno in konkurenčno proizvodno lokacijo, ki bi lahko s svojimi vrhunskimi storitvami postal vodilni azijski storitveni center.

LITERATURA IN VIRI

1. Chong Yah, L. (2009). *The deepening of global recession and the great depression fear*. Najdeno 20. februarja 2011 na spletnem naslovu http://www.worldscibooks.com/textbook/7387/7387_chap01.pdf
2. Economic Development Board Singapore – EDB. (2009). *Commitment to Knowledge*. Najdeno 20. februarja 2011 na spletnem naslovu http://www.edb.gov.sg/edb/sg/en_uk/index/why_singapore/knowledge.html
3. Economic Development Board Singapore – EDB. (2011). *Singapore Facts & Figures*. Najdeno 27. februarja 2011 na spletnem naslovu http://www.edb.gov.sg/edb/sg/en_uk/index/why_singapore/singapore_facts_and_figures.html
4. Economic Development Board Singapore – EDB. (b.l.). *EDB Annual Report 2009/2010: Performance Indicators*. Najdeno 05. marca 2011 na spletnem naslovu http://www.edb.gov.sg/2009-2010_Annual_Report/index.html?intcmpid=en-homepage EDB_Annual_Report
5. European Commission. (2007). *Raising productivity growth: key messages from the European Competitiveness Report*. Najdeno 15. februarja 2011 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=6229
6. Hämmäläinen, T. J. (2003). *National competitiveness and economic growth: The changing determinants of economic performance in the world economy*. Velika Britanija: Edward Elgar.
7. Infocomm Development Authority of Singapore – iDA. (2011). *Accolades & Awards*. Najdeno 17. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.ida.gov.sg/Publications/20070727133424.aspx>
8. International Monetary Fund – IMF. (2010, 25. oktober). *IMF Sees Singapore Reflecting Regional Trends: A Strong Rebound but with Challenges Rising*. Najdeno 21. februarja na spletnem naslovu <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2010/pr10397.htm>
9. IMD. (2010a). *Press Release on IMD World Competitiveness Yearbook 2010*. Najdeno 12. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/PressRelease.pdf>
10. IMD. (2010b). *The World Competitiveness Yearbook 2010*. Lausanne: IMD.

11. IMD. (b.l.). *World Competitiveness Online*. Najdeno 12. februarja 2011 na spletnem naslovu <https://www.worldcompetitiveness.com/OnLine/App/Index.htm>
12. Jaklič, M. (2002). *Poslovno okolje podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
13. Ketels C., Lall A., & Siong. N. B. (2009). Singapore competitiveness report 2009. Najdeno 13. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.spp.nus.edu.sg/aci/docs/Singapore%20Competitiveness%20Report%202009.pdf>
14. Kovačič, A. (2005). *Competitiveness as a source of development*, (working paper no. 28). Ljubljana: Inštitut za ekonomska raziskovanja.
15. Kovačič, A., Stanovnik, P., & Drnovšek, M. (2009). *Globalna konkurenčnost slovenske ekonomije*. Ljubljana: Inštitut za ekonomska raziskovanja.
16. Kuah, A., & Day, J. (2005). Revisiting the Porter Diamond: Applying Importance Performance Matrix to the Singaporean Financial Cluster. *Working Paper Series*, 05/39, 3-27.
17. Martin, R. L. (2003). *A study on the Factors of Regional Competitiveness: A draft final report for The European Commission Directorate-General Regional Policy*. Najdeno 25. februarja 2011 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/3cr/competitiveness.pdf
18. Ministry of Manpower Singapore – MMS. (2011). *Employment*. Najdeno 21. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.mom.gov.sg/statistics-publications/national-labour-market-information/statistics/Pages/employment.aspx>
19. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2007). *Developing Industries*. Najdeno 10. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://app.mti.gov.sg/default.asp?id=605>
20. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2009). *Growing our Economy*. Najdeno 18. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://app.mti.gov.sg/default.asp?id=549>
21. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2010a). *Growing our Economy*. Najdeno 18. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://app.mti.gov.sg/default.asp?id=545>
22. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2010b). *Economic Survey of Singapore (2010): Key Messages*. Najdeno 23. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://app.mti.gov.sg/data/article/24281/doc/AES%202010.pdf>

23. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2011a). *Economic Survey of Singapore 2010*. Najdeno 23. februarja 2011 na spletnem naslovu http://app.mti.gov.sg/data/article/24221/doc/FinalReport_AES_2010.pdf
24. Ministry of Trade and Industry Singapore – MTI. (2011b). *MTI forecasts GDP growth of 4.0 and 6.0 per cent for 2011 following strong rebound in 2010*. Najdeno 21. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.singstat.gov.sg/news/news/gdp4q2010.pdf>
25. Monetary Authority of Singapore – MAS. (2011). *Recent Economic Developments in Singapore*. Najdeno 5. marca 2011 na spletnem naslovu http://www.mas.gov.sg/resource/eco_research/eco_dev_ana/Recent_Economic_Developments.pdf
26. OECD. (1996). *Industrial competitiveness*. Paris. OECD.
27. OECD. (1998). *The Competitiveness of Transition Economies*. Paris. OECD.
28. Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations: with a new introduction*. New York: The Free Press.
29. Porter, M. E. (1998). *The Competitive Advantage of Nations: with a new introduction*. New York: The Free Press.
30. Porter, M. E. (2008). *Competitiveness as an Engine for Economic Growth: Implication for Saudi Arabia*. The Global Competitiveness Forum.
31. Porter, M. E., Sachs, J. D., & McArthur, J. W. (2000). *Executive Summary. Competitiveness and the Stage of Economic Development*. Najdeno 15. februarja 2011 na spletnem naslovu http://www1.eeg.uminho.pt/economia/priscila/intocaveis/LEA_CI/Execsumm_gcr.pdf
32. Rugman, A., Chang Moon, H., & Verbeke, A. (1998). A generalized double diamond approach to the global competitiveness of Korea and Singapore. *International Business Review* 7, 135-150.
33. Samuelson, P., & Nordhaus, W. (2002). *Ekonomija*. Ljubljana: GV Založba d. o. o.
34. Senjur, M. (1993). *Gospodarska rast in razvojna ekonomika*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
35. Senjur, M. (2001). *Makroekonomija*. Maribor: MER Evrocenter.

36. Singapore Department of Statistics. (2011a). *Time Series on GDP at 2005 Market Prices and Real Economic Growth*. Najdeno 20. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.singstat.gov.sg/stats/themes/economy/hist/gdp1.html>
37. Singapore Department of Statistics. (2011b). *Key Indicators*. Najdeno 26. februarja na spletnem naslovu <http://www.singstat.gov.sg/stats/keyind.html#keyind>
38. The Heritage Foundation. (2011). *The 2011 Index of Economic Freedom: Singapore*. Najdeno 12. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.heritage.org/index/country/Singapore>
39. The World Bank. (2010a). *Singapore*. Najdeno 1. marca 2011 na spletnem naslovu <http://data.worldbank.org/country/singapore>
40. The World Bank. (2010b). *GDP per capita (current US\$)*. Najdeno 1. marca 2011 na spletnem naslovu <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD/countries/SG-1W?display=graph>
41. Travel Document System. (b.l.). *Singapore Asia, Economy*. Najdeno 11. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.traveldocs.com/sg/people.htm>
42. UNECE. (2004). Economic Survey of Europe No. 2. 2004. *The Competitiveness of Nations: Economic Growth in the ECE Region*. Najdeno 10. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.unece.org/ead/pub/042/042c2.pdf>
43. WEF. (2007). *The Global Competitiveness Report 2007-2008*. Geneva: WEF.
44. WEF. (2010). *The Global Competitiveness Report 2010-2011*. Geneva: WEF.
45. WEF. (b.l.). *Global competitiveness*. Najdeno 1. februarja 2011 na spletnem naslovu <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>
46. World dataBank. (2010). *World Development Indicators (WDI) & Global Development Finance (GDF)*. Najdeno 2. marca 2011 na spletnem naslovu <http://databank.worldbank.org/ddp/home.do>
47. Zagorc, F. (2010, 16. september). *Singapur – mala država velikih priložnosti*. Najdeno 2. februarja 2011 na spletnem naslovu http://www.izvoznookno.si/Teme_tedna/Singapur_-_mala_drzava_velikih_priloznosti_13483.aspx